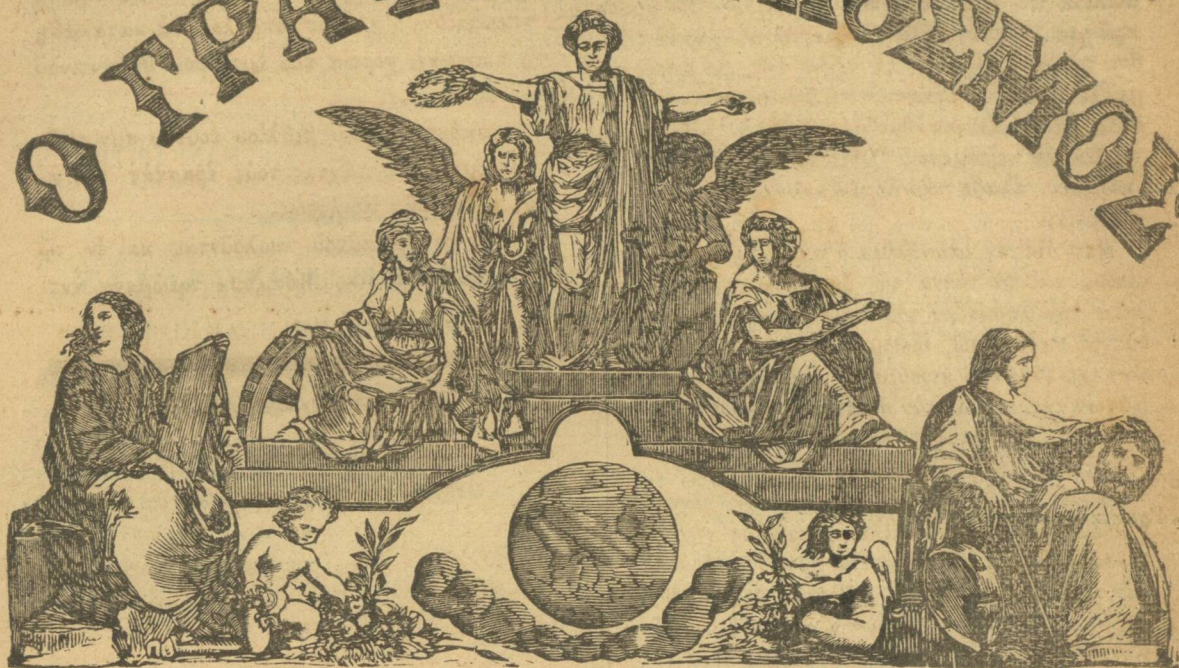

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΗΜΕΡΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΙΔ΄.

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1880.

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ουδὸλως πεπείσμεθα, ὑπολανθάνει τοῖς ἀξιότιμοις συνδρομηταῖς ἡμῶν καὶ παντὶ ἀναγνώστῃ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ὅτι σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν ἐστὶ τὸ παρέχειν πάσῃ τῇ ἡλικίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκογενείας, ἀπὸ τοῦ πολιοῦ πρεσβύτου μέχρι τοῦ ἀρτιθαλοῦς κάλυκος, τῆς Ἑλληνίδος κόρης, ἀνάγνωσμα ὠφέλιμον καὶ τερπνόν. Ὅτι οὐδαμῶς ἐξεπλήρωσε τοὺς πόθους καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ ὁ «Γραφικὸς Κόσμος» γνωρίζει καλλίστα, ἀλλὰ δὲν ἐπιτεταται ἐκ τούτου ὅτι καὶ ἡμάρτησε. Αἱ δυσχερεῖς καθ' ἡμᾶς περιστάσεις ἀφ' ἐνός, καὶ τὸ ἐπίπονον τῆς ἀρχῆς ἐκάστου ἔργου, καὶ μάλιστα ἐν

Ἀνατολῇ ὅπου ἐλλείπουσιν ἀτυχῶς τῆς βελτιώσεως τὰ μέσα, ἀρκούντως δικαιοῦσι τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν τὰς ἐλλείψεις.

Ἦδη ὁ «Γραφικὸς Κόσμος» εἰσερχόμενος, σὺν Θεῷ, εἰς τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἑξαμηνίαν, καὶ νέαν ἀρυόμενος ζωὴν ἐκ τῆς ἐπιεικείας μεθ' ἧς οἱ συνδρομηταὶ ὑπεστήριξαν αὐτὸν ἄχρι τοῦδε, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ἀναγγείλῃ αὐτοῖς ὅτι σὺν τῇ ὑλικῇ βελτιώσει ἦν οὐ παύεται ἡ Σύνταξις μελετῶσα ἀενάως, καὶ ἦν τελέσει ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ ζωῇ τὸ ἐνόν, ἔλαβε καὶ τὴν ὑπόσχεσιν πολλῶν νεαρῶν μὲν ἀλλ' ἐμβριθῶν καλῶν οἵτινες ὤρεάν καὶ ἀφιλοκερδῶς ἀνέλαβον τὴν σύνταξιν τοῦ ἔργου ἡμῶν παρέχοντες αὐτῷ πρωτοτύπους διατριβὰς καὶ μεταφράσεις ὅσον οἶόν τε τερπνὰς ἐκλεκτάς καὶ διδακτικὰς.

Ἡ ἐν αὐτῷ πρωτότυπος καὶ τερπνὴ ὀδοιπορικὴ ἀνάμνησις τοῦ κ. Θ. Μ. ἢ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπεισόδιον τοῦ Tannhauser, ἡ ἀναμνήσεις Βιέννης» ἦν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν — πεπείσμεθα — ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἐξετίμησαν ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος τῶν περιγραφῶν θεάτρων, μουσικῶν καὶ πολλῶν περιεργωτήτων μιᾶς τῶν μεγαλητέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἃς ἐπὶ χρόνον ἐμελέτησεν ὁ γράφας, ἐξακολουθήσει ἐπὶ πολὺ ἔτι τέρπουσα αὐτοὺς ἐν εἴδει μυθιστορήματος πρωτοτύπου, καίτοι τὸ ἐν αὐτῇ μετ' οὐ πολὺ ἐκτυλισθὲν σόμενον γεγονός εἶναι ἀλήθεια. Εὐχαριστοῦντες λοιπὸν καὶ δημοσίως τὸν Κύριον Θεόδωρον Μοσχόπουλον ὅστις εὐγενῶς πάνυ προσήνεγκε τὴν διατριβὴν του ταύτην φιλικὸν δῶρον πρώτῳ τῷ «Γραφικῷ Κόσμῳ» καὶ ὅστις οὐ παύσεται γράφων ἐν αὐτῷ, δημοσίως ἀπονέμομεν ἐπίσης τὰς εὐχαριστίας μας καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκείνοις νέοις οἵτινες ἔδωκαν ἡμῖν τὸν λόγον αὐτῶν ὅπως ἐξακολουθήσωσιν ἀφιλοκερδῶς τὴν σύνταξιν τοῦ ἔργου ἡμῶν. Οἶον· τῷ κ. Σ. Π. Π., τῷ Κυρίῳ Κλεάνθῳ Παππάζογλῳ οὐ παύονται κοσμεῖν τὰς στήλας ἡμῶν δι' ἐκλεκτῶν στίχων· τῷ Κ. Ἰωάννῃ Καμπούρογλου συντάκτῃ τῆς Ἀθηναϊκῆς ἀξιολόγου «Ἐφημερίδος», τῷ Κυρίῳ Λεωνίδῳ Λαζαρίδῃ γνωστῷ ἤδη τοῖς ἀναγνώσταις ἐπὶ μεταφράσει μυθιστοριῶν τερπνοτάτων, τῷ κ. Η. Γ. Βαλσαμάκῃ, τῷ κ. Ν. Κ. Μακάρῳ, καὶ ἐπὶ πάσῃ τῇ κλεινῇ καὶ γνωστοτάτῃ τῷ Πανελληνίῳ μουσοτραφεῖ Κυρίῳ Σαπφοῖ Λεοντιάδῃ διευθυντρίᾳ τοῦ Κεντρικοῦ τῆς Παλλάδος Ἐκπαιδευτηρίου ἧς τὰς διατριβὰς μετὰ δικαίας ὑπερηφάνειας ξενίσει ἐν ταῖς στήλαις αὐτοῦ εὐγνωμόνως ὁ «Γραφικὸς Κόσμος».

Μετ' εἰλικρινοῦς δὲ εὐχαριστήσεως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ δημοσιεύσωμεν σήμερον τὰς πρὸ πολλοῦ ὑποσχεθεῖσας εἰκόνας δύο ὀτρηνῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν προσώπων, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ τοῦ μεγαθύμου Κυρίου Γ. Ζαρίφη οὐ τὰ ἐθνοφιλή ἔργα πανταχοῦ ἤχοῦσι τῆς ὑψηλίου.

Δημοσιεύοντες δὲ τὰς δύο τῶν ὑψηλῶν τούτων ἀτόμων εἰκόνας οὐδεμίαν προστιθέμεθα δάφνην

τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ ἀνθοδέσμῃ τῆς εὐγνωμοσύνης ἣν πρὸ πολλοῦ προσήνεγκεν αὐτοῖς τὸ ἔθνος, ἀλλὰ πρὸς ἀληθῆ τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν τιμὴν καὶ στολισμόν.

Ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἐκδότης
Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ (1).

Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν ἡ κορωνὴ τῶν τοῦ ὑψίστου δημιουργημάτων ὁὗτος πλάσας αὐτὸν, οἶονεὶ τὸ τελειότερον πάντων τῶν αὐτοῦ δημιουργημάτων, ἀνεπαύθη.

Bossuet.

I

Τὸ ἰδανικὸν ἐκεῖνο ὄν, τὸ ὑφ' ἀπάντων τῶν περὶ τὴν ψυχολογίαν ἀσχολουμένων καὶ ἐν πᾶσι τοῖς καθαρῶς ψυχολογικοῖς συγγράμμασιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνθρωπος» χαρακτηριζόμενόν ἐστὶ τὸ μᾶλλον ἀσθενέστερον τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων τοῦ Ὑψίστου. Ὁ καθαρῶς δὲ ἰδανικὸς οὗτος ἄνθρωπος, ὅστις ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν ψυχολόγων ἐδημιουργήθη οὕτω καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἢ κάλλιον κατ' αὐτοὺς εἶπεῖν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὁποῦ ἀποδίδουσιν ἀναγκαίως τὰς ἐμφύτους ιδέας περὶ ἀπείρου, ἀπολύτου, ὠραίου, καλοῦ, κτλ., νῦν ὅτε, χάρις εἰς τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἐπισταμένην καὶ ἐπιστημονικὴν μελέτην τῶν διαφόρων φυλῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἦρθη ἡ καλύπτουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἀγλὺς πρὸ τῆς ἀληθείας, ὁ ἄνθρωπος οὗτος, λέγομεν, οὐδὲν ἕτερόν ἐστὶν ἢ τὸ πρωτοταγὲς τῶν μαστοφόρων ζώων, οὗτινος τὸ μόνον πλεονέκτημά ἐστὶν ὅτι ἐπιδέχεται τελειότεραν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ παρὰ πάντα τὰ λοιπὰ συγγενῆ αὐτῷ εἶδη τῶν ζώων (καὶ τοῦτο λέγοντες ὀμι-

(1) Ἐκ τῶν τοῦ Ch. Letourneau.

λοῦμεν γενικῶς) οὐχ ἦττον ὁμοῦς καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς ταῦτα.

Ἴνα ἐννοήσωμεν καλῶς τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀρκεῖ ὅπως μελετήσωμεν ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν τὸν αἰθίοπα τῆς Ἀφρικῆς τὸν πρῶτον καὶ τὸν μᾶλλον ὀξύνουν πάντων τῶν μαύρων.

Πρὸς τοῦτο θὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ νὰ συναρμολογήσωμεν τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Α. Β. Μπάκερ, ἑνα τῶν μᾶλλον ἐμπείρων περιηγητῶν καὶ ὅστις ἐστὶ τὸ σέμνωμα τῆς Ἀγγλο-Σαξωνικῆς φυλῆς, γενομένης παρατηρήσεις.

Ὁ κ. Μπάκερ ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν ὅπως ἐπισταμένως μελετήσῃ πάσας τὰς παροχθίους μαύρας φυλάς τοῦ Νείλου μέχρι τῆς λίμνης Νυάνζης, ἐξ ἧς ὁ ποταμὸς οὗτος πηγάζει, καὶ χάρις εἰς τὰς μαρτυρίας αὐτοῦ δυνάμεθα κάλλιστα νὰ διαγράψωμεν τὰς ἐμφύτους δυνάμεις καὶ τὰς ὀρμὰς τοῦ Αἰθίοπος τῆς Ἀφρικῆς καὶ νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν δύναμιν τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως.

Ὁ Benigue Bossuet ἂν ἀνεγίνωσκες τὸ σύγγραμμα τοῦτο καὶ τινα ἄλλα παραπλήσια αὐτῷ, δὲν θὰ ἀνέγραφε βεβαίως ἐν τοῖς συγγράμμασί σου ὀμιλῶν περὶ ἀνθρώπου: «Οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ἀμαθεῖς ἂν δὲν ἦναι ὀλοσχερῶς βλάκες, ἐξ ἴσου καταλαμβάνονται ὑπὸ θαυμασμοῦ βλέποντες αὐτόν.» Καὶ ἐν τούτοις ὃ πολὺ Βοσσοῦετ ὑπῆρχον πολλοὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν σου καὶ ἰδίως ἐν τῇ αὐτῇ, οἵτινες ἦσαν ἱκανοὶ ὅπως σὲ θεραπεύσωσιν ἐκ τοῦ χρονίου σου θαυμασμοῦ ἂν δὲν ἦτο οὗτος ὀλοτελῶς ἀθῶος.

Ἄλλ' ὅμως ἀκούσωμεν τὸν Μπάκερ, ὑφ' οὗ διδασκόμεθα πλείονα περὶ ἀνθρώπου παρ' ὅσα ὑπὸ πάντων τῶν παιδαριωδῶν φρονημάτων τῶν ψυχολόγων τῆς Σορβῶνης.

II

Ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς ὁ νοημονέστερος, ἔχει μεγίστην σχέσιν πρὸς ἅπαντα τὰ λοιπὰ μαστοφόρα ζῶα διότι δά τε καὶ τετράποδα, ὅσον ἀφορᾷ ἐμφύτους τινὰς ὀρμὰς πρὸς τὴν τροφήν, αἰτινές εἰσι τοσοῦτον ἀναγκαῖαι ὅσον καὶ ἦττον εὐγενεῖς, οὐδεμίαν περὶ αὐτοῦ ἔχομεν ἀμφιβολίαν. Τὸ ταπεινωτικὸν αὐτὸ μέρος τῆς ἀνθρωπί-

νης ζωῆς, ἡ καθαρὰ ψυχολογία ἐν γένει παρατρέχει, καὶ ἐν τούτοις μέχρι σήμερον οὐδεὶς ψυχολόγος ἠδυνήθη νὰ ζήσῃ διὰ τῶν προϊόντων τῆς σκέψεως, χωρὶς ν' ἀνταλλάσῃ τὰ ἰδανικὰ ταῦτα ἀντὶ τῆς στερεᾶς καὶ χονδροειδοῦς τροφῆς. Οὐχ ἦττον εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ὁ ἄνθρωπος, εἴτε κατ' ἄτομον εἴτε περιληπτικῶς ἐξεταζόμενος, εἶναι τόσῳ μᾶλλον κατώτερος καθ' ὅσον μᾶλλον ὑποδουλωμένος ὑπάρχει εἰς τὰς θρηπτικὰς ἀνάγκας καὶ ὅτι ἂν αἱ ἀνάγκαι αὐτοῦ πληροῦνται συμπληροῦνται καὶ πᾶς ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως ὡς παρὰ τῷ Νέγρῳ τῆς Αὐστραλίας, ὅτε ὁ ἄνθρωπος προσμοιάζει πληρέστατα τὴν ἀλώπεκα, τὸν κῦνα κτλ. καὶ καθ' ὅμοιαν ἀναλογίαν ἀπομακρύνεται ἐνδόξων τινῶν ἀτομικοτήτων, αἰτινές εἰσι τὸ κλέος τῶν ἀνωτέρων γενεῶν. Εὐεξήγητον δὲ, ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν ὀμιλοῦντες περὶ μεγάλων ἀνδρῶν, τοὺς πτεροθυσανόφορους ὅσον καὶ ἂν ὦσι περικλεεῖς ἀλλὰ περὶ ἀνδρῶν, οἱ οὗ Νεῦτων, ὁ Βάκων καὶ τινες ἄλλοι, ὧν ἡ ὀξεῖα διάνοια ἠδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ μᾶλλον ἢ ἦττον βαθέως εἰς τὰ ἄγνωστα τῆς δημιουργίας.

Οὐδόλως δύσκολον λοιπὸν νὰ ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι παρὰ τῷ Νέγρῳ τῆς Ἀφρικῆς, τῷ ἐγκαταλειμμένῳ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ζῶντι κατὰ τὰς ὀρμὰς τῆς φύσεώς του, ἡ δεσπόζουσα ὄρεξις μᾶλλον ἔχει τὸν στόμαχον εἰς τὸν ἐγκέφαλον.

Ἐν μέσῳ τῶν πολυαριθμῶν καὶ σκληρῶν περιπετειῶν τῶν ἐρευνῶν του, ὁ Μπάκερ ἠδυνήθη σχεδὸν πάντοτε νὰ καταμετρήσῃ τὸ ποσὸν τῆς τροφῆς, ὅπερ ἠδύνατο νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς Νέγρους, οὗς ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶχε. Τεμάχιον βοῦς προεκάλει ἐκ μέρους αὐτῶν πίστιν καὶ εὐγνωμοσύνην, διαρκούσας σχεδὸν μὲ τὸν χρόνον τῆς πέψεως. Τὰς αὐτὰς ἀπῆντησε δεσποζούσας συνειθίας παρὰ πλείστασι χώραις, ἃς διέτρεξεν ὁ Βάκερ. Εἶδεν ἀπλήστως καταβιβρωσκομένην ὑπ' αὐτῶν σεσηπιᾶν κεφαλὴν ἀγριοχοίρου εὐχαριστοῦμένων νὰ ἀπομακρύνωσι διὰ ραβδισμῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰ ἀνάριθμα ἔντομα ἃπερ ἐκινούνητο ἐπὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου τεμαχίου. Ἡ σύλληψις παχέως τινος ζώου, ὡς ἐλέφαντος, ἐπὶ παραδείγματι, προκαλεῖ ἀγαλλίασιν ἄφατον

χορταίνουσιν εκ του κρέατος, πρό πάντων εκ του λίπους, όπερ είναι συνάμα και λύχνευμα και ως άρωματικό πολύτιμον.

Καννιβαλικοί τινες λαοί έχουσι διά τó ανθρωπινον λίπος επίθυμιαν άκαταγώνιστον, περί ών τó άκόλουθον γεγονός, άφηγηθέν υπό αυτόπτου μάρτυρος τῷ Βάκωνι, δύναται μόνον νά δώσῃ ιδέαν τινά. Έλαβε χώραν εις τó Κοντόχορο υπό στίφους Μακκαρίκων, έλθόντων ένταῦθα, ως πωλητῶν έλεφαντοδόντων.

« Μία τῶν δούλων γυναικῶν έδοκίμασε νά δραπετεύσῃ, αλλά συλληφθεῖσα υπό τῶν κυρίων της, έπυροβολήθη διά βολῆς τυφεκίου προσβαλούσης αὐτήν εις τά πλευρά. Έπεσε πληγωθεῖσα. Ήτο λίαν παχέα, και εκ της πληγῆς της έρρεε μεγάλη ποσότης λίπους κιτρινωπού. Μόλις ως οί Μακκαρίκοι τήν είδον έν τῇ καταστάσει ταύτῃ επέπεσον σωρηδόν επ' αὐτῆς, άποσπώντες δι' έγχειριδίων εκ της πληγῆς της, τó έξερχόμενον λίπος και διαφειλονικούντες τήν φρικώδη ταύτην λείαν· άλλοι δέ διά λογχισμῶν άποτελειώνουσι τήν γυναῖκα και τήν διαμοιράζονται, κόπτοντες τήν κεφαλήν και διά τῶν όπλων των, άτινα μεταχειρίζονται άντι μαχαίρων, κερματίζοντες τó λοιπόν σώμα, και επιμήκως τέμνοντες αὐτό από της όσφύος μέχρι του τραχήλου.

« Πολλαί γυναῖκες δούλαι και παιδία θεαταί της σπαραξικαρδίου σκηνης, φεύγουσι κρυπτόμενοι μεταξυ τῶν δένδρων. Οί Μακκαρίκοι τās καταδιώκουσι και άποσπώντες τά τέκνα των εκ τῶν άγκαλῶν, τά φονεύουσι. Ταῦτα δέ πάντα έπακολουθεῖ μεγάλη πανήγυρις επ' όλου του στίφους.»

Έπεται δέ ότι ή μέθη δι' ανθρώπους, τοιαύτην κεκτημένοι «ψυχῆν» είναι ήδονή άνεκτήμητος, ακόμη και διά τούς βασιλεῖς· επίσης οί διοικηταί αὐτοι τῶν λαῶν όταν άπατῶσι δυσμεταχειρίζονται και πιέζουσι τούς μαύρους υπηκόους των, διασκεδάζουσι τās φροντίδας της διοικήσεως των τῇ βοηθεία είδους τινος ζύθου μεθυστικοῦ, κατασκευαζομένου έν τῇ χώρα των.

III

Έν τσοούτῳ πρέπει νά ὤμεν δίκαιοι πρός τόν

μαύρον της Άφρικῆς. Παρ' αὐτῷ δέν άποτελεῖ τήν τέρψιν και ζώην του μόνον τó τρώγειν πίνειν και μεθύσκεσθαι, και έν τούτῳ πολλῶ ανώτερος τυγχάνει του άδελφου αὐτου Άύστραλου. Παρά τῷ Άφρικανῷ, όταν ό στόμαχός του άρκετὰ πληρωθῇ τροφῶν, άφου πλύνει τó στόμα του, ως παρά τοῖς "Ομοιοις, καθαρώς διά του ούρου του, άλλα ένστίγματα, άλλα επιθυμια έν αὐτῷ διεγείρονται, τσοούτον ισχυραί, όσον και αί θρεπτικαί άνάγκαι. Μεταξυ δέ τῶν άλλων επιθυμιῶν, είναι και ή του στολισμοῦ τῶν πολυποικίλων κοσμημάτων. Πάν ό,τι λάμπει, πάν ό,τι έξωγραφισμένον είναι διά ζωηρῶν χρωμάτων, δι' έν άληθές τέκνον της Άφρικῆς έχει θέλητρον άκατανόμαστον. Αί κυριαί του λαου τῶν Shirs άνήγαγον τήν κατασκευήν τῶν ένδυμάτων εις τήν άπλουστέραν αὐτῶν μορφήν. Πάσα ή ένδυμασία αὐτῶν συνίσταται εις σχοιρίον τι περιζωννῶν τήν νεφρικῆν χώραν, φέρον εμπροσθεν είδος τι εμπροσθέλας δερματίνης, μεγάλη όσον ή χεῖρ, και όπισθεν ούραν ώσαύτως εκ δέρματος, μη δυναμένην όμως δυστυχῶς νά συλαμβάνη τās μυίας, δώσασαν οὕτως όφορμήν εις τόν μῦθον τῶν ούροφόρων ανθρώπων της Νιάννης. Άλλ' όλαί αί ώραιότητες αὐται, καιτοι τόσον ένδεδυμένοι, δέν λησμονοῦσι νά πληρώσωσι τās κήμας των εκ χονδρῶν δακτυλίων σιδηρῶν επιτεθειμένων επ' άλλήλων όσον τó δυνατόν περισσοτέρων, και ὦν ή λάμπις και ή κλαγγή ευχρεστοῦσι συγχρόνως τó τε ὄμμα και τó οὔς.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ

«Tannhäuser.»

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

Υπό Ο. Μ.

(Ίδε τεῦχος II'.)

Ή μεγαλοπρεπής αὐλαία κατέπιπε δι' υστάτην φοράν, τó δέ ύψηλόν και ήθικόν του Βάγνερ μουσικόδραμα από Τανχάύζερ» έπερατούτο έν άπάσῃ τῇ Βαγνερικῇ αὐτου μεγαλοπρεπεία, τῶν μέν έρημιτῶν ύμνούντων έν χορῷ τήν έν άγγέ-

ΑΝΔΡΑΣΣΗΣ.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΙΩΣΗΦ Α'.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β'.

ΓΟΡΤΖΑΚΟΦ.

Η ΕΝ ΡΑ-Ι-ΧΣΤΑΔ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΩ ΤΕΥΧΟΣ II'. (σελ. 389)

λοισ μεταστάσιν τῆς περιπαθοῦς ἐκείνης τῶν ἐραστῶν δυάδος, τῆς δὲ ἀπαραμίλλου ἐπὶ μουσικῇ τελειότητι ὀρχήστρας πανηγυριζούσης ἐπαξίως διὰ τῶν κατασκευαστικῶν μουσικῶν φθόγων τὸ μέγα καὶ οὐράνιον, τῆς ἐξαγιασέως τοῦ ἀμαρτήματος, γεγονός.

Ἀποχαιρετῶντες λοιπὸν τὸν Βάγνερ, τὸν Τανχάυζερ, καὶ αὐτὴν τὴν περιπαθῆ Ἐλισάβετ, ἀποχαιρετήσωμεν ἐν λύπῃ ἀκουσίως τὸ μέγα καὶ τηλέκλυτον ἐκεῖνο θέατρον τῆς Βιέννης ἀπὸ τῆς σκηνῆς οὐτινος πεντηκοντάκις καὶ ἐπέκεινα ἴσως ἠκροάσθημεν τῶν δαιμονίων μουσικῶν τὰ ὑψίστα μουσουργήματα καὶ οὐ ἡ ἀνάμνησις διατηρηθῆσεται ἐπὶ πολὺ ἔτι παρ' ἡμῖν ζῶσα, ὡς μία τῶν γλυκυτέρων τῆς νεότητος ἀναμνήσεων· διότι ἐν τῷ μελοδρ. θεάτρῳ τῆς Βιέννης δὲν βλέπει τις πλέον ὅσα ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ἐπὶ ψιλῶ ὀνόματι καὶ ἐν πολλοῖς ἔτι θεάτροις τῆς ἐσπερίας βλέπει, ἀλλὰ σχολὴν, ἀλλ' ὑψηλὸν τῆς μουσικῆς ἐκπαιδευτήριον, ἀλλ' ἠθικῆς πρότυπον διδασκαλεῖον. Δικαίῳ τῷ λόγῳ τὸ θέατρον τοῦτο θεωρεῖται ἄχρι τοῦ νῦν ἐπὶ ταῖς ῥηθείαις ἀρεταῖς ἀπαραμίλλον ἐν Εὐρώπῃ, ἐὰν μάλιστα προσθέσωμεν καὶ τὴν σκηνικὴν καλλιτεχνίαν, τὸν πλοῦτον, τὰς ἐντελεῖς καὶ ἀπαραμίλλους ἐν τῷ εἶδει αὐτῶν μηχανάς, αἵτινες καθιστῶσι τὴν σκηνὴν αὐτοῦ διηνεκές, μαγειῶν καὶ θαυμάτων πανόραμα.

Ἡ Βιέννη ἐστὶ — κατὰ τὸ λέγειν εἰδόντων — ἐν Εὐρώπῃ ἡ μόνη πόλις ἣτις φέρει πλείονα τῆς μουσικῆς τὰ ἀριστεῖα. Αὕτη ἐγέννησεν ἐναλλάξ καὶ ἐκλείσει τσαῦτα ἔξοχα μουσικὰ πνεύματα, ἀπὸ αὐτῆς δὲ καὶ μόνης ὡς ἀπὸ πηγῆς φωτὸς ἐξετόξευσαν τὸ πρῶτον τὰς ἀκτῖνας τῆς φωταγοῦς αὐτῶν διανοίας οἱ δαιμόνιοι ἐκεῖνοι Beethoven, Schubert, Glück, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ μαμμόθρεπτον ἐκεῖνο τῆς μουσοτραφοῦς Μαρίας Θηρεσίας, τεχνίον, ὁ ἀθάνατος μουσικὸς Μότσαρτ ἡ Βιέννη δὲ καὶ μόνη σχεδὸν ἔσχε τὴν διεθνῆ τιμὴν νὰ χειροκροτήσῃ ἐπὶ τοῦ καθηγητικῷ ἐδωλίου τῆς ὀρχήστρας αὐτῆς, κινουμένης τὴν μουσικὴν βᾶθρον ἀπαξάπαντας σχεδὸν τοὺς δαιμόνιους ἐκεῖνους μουσικοὺς αὐτόχθονας καὶ ἀλλογενεῖς οἱοὶ ὁ Βάγνερ, ὁ Μαγερβέρ, ὁ Βέρδης, ὁ

Βέρλιος (1) καὶ ἄλλοι. Δικαίως ἄρα ἡ μητρόπολις αὕτη καλεῖται ἡ Τερουσαλήμ τῆς μουσικῆς.

«Τὸ ὄνομα τῆς Βιέννης — λέγει ὁ Γάλλος V. Tissot, μεθ' ὅλον τὸν πρὸς τὸν Παρισηνὸν θεάτρον ἀναμνήσθητον αὐτοῦ ἐνθουσιασμόν — ἐθεωρήθη ἀνέκαθεν ἐν Γερμανίᾳ ὡς συνώνυμον τῆ μουσικῆς. Ἡ καλύπτουσα τὴν πόλιν αὐτὴν ἀτμοσφαῖρα εἶναι τοσοῦτον λιγυρά, τοσοῦτον μελωδική, ὥστε ἐὰν οἱ κάτοικοι τῶν πλανητῶν Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης ἤκουον τῆς μουσικῆς τῶν σφαιρῶν, ἰδιαιτέρας θὰ ὤφειλον ἀρμονίας τῆ Βιέννη πρωτεύουσα παγκοσμίῳ τῆς μουσικῆς. . . .»

Τοιοῦτος ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφία ὁ Τανχάυζερ» τὸ μουσικόδραμα τοῦ τιτᾶνος ἐκεῖνου ὅστις καλεῖται Βάγνερ, εἰς οὗ τὸ ὄνομα ἐνθουσιᾶ καὶ πάλλει ὁ Γερμανὸς, καταλαμβάνεται δ' ὑπὸ φρίκης ὁ Γάλλος, ὅπερ δὲ καὶ ὡς μουσικῆ (τολμῶμεν εἰπεῖν καίπερ τολμηρὸν τὸ ἐπ' αὐτῆς ἀποφανθῆναι) καὶ ὡς δραματικῆ ποίησις ἀφῆκεν ἡμῖν ἀνεξαλείπτους καὶ σπουδαιοτάτας ἐντυπώσεις.

Ἀλλὰ διατὶ ἄρα-γε καὶ μόνος ὁ «Τανχάυζερ» ν' ἀναφέρηται ἄχρι κόρου ἐν τῇ παρουσίᾳ διατριβῆς ὡς τίτλος καὶ ὡς θέμα, ἐν ᾧ τὸ μέγα θέατρον κατὰ τὴν Βιέννη ὀκτάμηνον ἡμῶν διαμονὴν ἐπεδαψίλευσεν ἡμῖν κατ' ἀγαθὴν μοῖραν τοὺς αἰγληστεροὺς τῆς μουσικῆς ἀδάμαντας, τὰ ὑψίστα τῶν μελοδραμάτων, ἐν ᾧ ἡ μεγάλη αἰοδὸς Fr. Materna σὺν τῷ κλεινῷ βαρυτόνῳ Rochitansky καὶ τῇ λοιπῇ τῶν Βιενναίων ἀ-

(1) Περὶ Βέρλιος μάλιστα ἀναφέρεται τὸ ἐξῆς ἀνεκδοτὸν καταδεικνύον ἄχρι τίνος βελού μαινόνται ἐν τῇ μουσικῇ οἱ Βιενναῖοι. Ἡμέραν τινα κατ' ἣν ὁ μέγας οὗτος συνθέτης ἐξετέλεσε τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ «Ἡ καταδίκη τοῦ Φάουστ». Βιενναῖοις τις παρ' αὐτῷ εἰσδύσας κρύφα, τῷ ὑπεξήρесе τὴν μουσικὴν βᾶθρον· ἀλλ' ὁ Βέρλιος αἰσθανθεὶς τῆς κλοπῆς καὶ συλλαβὼν τὸν κλέπτην ἐκ τοῦ φορέματος λαμβάνει τὴν βᾶθρον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, καὶ διὰ τῆς ἐτέρας προσφέρων αὐτὴν ἐκεῖνῳ, ἐπιλέγει «Λαβετε αὐτὴν ὡς ἀνάμνησιν.» Ὁ δυστυχὴς Βιενναῖος μικροῦ δεῖν ἐλειποῦμαι ἐκ τοῦ ἀνελπίστου ὄλθου του.

οιδῶν περικλεῖ χορεία, ἐπὶ τετραήμερον ὄλον ἐψάλον ἡμῖν Βαγνέριον μουσικόδραμα πολλῶ τοῦ «Τανχάυζερ» τρομερώτερον, ἐνοῦ τὸν «Νιεβελούνγιον κύκλον,» καὶ δὴ τὴν τρομερὰν «Walküre» καὶ τὸν «Siegfried» ἐν ᾧ ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς αὐτῆς ὑψηλῆς αἰοδοῦ ἠκούσαμεν δις τὸ κατὰ Βάγνερ ἀριστούργημα αὐτοῦ τὸν «Λοενγκριν» (Lohengrin) ἐν ᾧ ἐπὶ ἑπταήμερον ὄλον τὸ θέατρον τῆς Βιέννης συναθροῖσαν ὡς ἐν μουσικῷ συνεδρίῳ ἀπανταχόθεν τῆς Γερμανίας τὰς τηλεκλύτους αἰοδοὺς, τὴν Bianca Bianchi, τὴν P Lucca τὴν S Proka σὺν τῇ περιπαθεῖ Ehn καὶ τοῖς ὑψιφώνοις Jäger καὶ Labatt ἔμελε πρὸς θαυμασμόν ἡμῶν ἑπτὰ ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ κύκνου τοῦ Σαλτ-ζβούργου, τοῦ κλεινοῦ Μότσαρτ, τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεως ἐκεῖνου εὐκλεῶς πανηγυρίζον; Ἐν ᾧ ὁ «Fidelio» τοῦ Beethoven, παρὰ τὸν «Freischütz» τοῦ Weber, καὶ ἡ Δονιζέτιος μελιχρὰ «Λουκία» παρὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ «Αἰδαν» τοῦ Βέρδη τσακίς κατεκλήθησαν τὰ ὄντα ἡμῶν διὰ τοῦ οὐρανοῦ αὐτῶν μέλους, διατὶ — λέγω — μόνος ὁ «Τανχάυζερ,» σελίδας ὄλας νὰ πληρώσῃ ὁδοιπορικῶν ἀναμνήσεων; . . .

Διότι ὁ «Τανχάυζερ» ἐστὶ τὸ μόνον ἐκ τῶν Βαγνερῶν ἔργων ὅπερ καὶ ἄκων ἐμελέτησα περισσότερον τῶν ἄλλων, ἄτε ὡς ἐκ τοῦ ἐν τῇ παραστάσει αὐτοῦ ἐπακολουθήσαντός μοι ἐπεισοδίου μέλλων περὶ αὐτοῦ ἀναποφεύκτως νὰ ὀμιλήσω, τὸ μόνον δρᾶμα ὅπερ ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἀρξάμενον ἰδανικὸν καὶ αἰθέριον, ἀλλὰ χροῦ ἔσχε τὴν τραγικὴν, καὶ πραγματικὴν αὐτοῦ λύσιν, ὅπερ δὲ ἐὰν πρῶτον ἔδωκέ μοι ἀτελεῖ ἰδέαν τῆς Βαγνερῶν ποιήσεως καὶ μουσικῆς ἐγένετό μοι ἀρετηρία ὅπως προσλάβω ἐντελεστέραν ἰδέαν ὑψηλοτέρου κατ' ἐμὲ θέματος, τῆς ζωῆς ἐνός τῶν μειζόνων λαῶν τῆς Ἑσπερίας, καὶ ἐνοήσω τὴν αἰτίαν τοῦ κοινοῦ ἐκεῖνου παρὰ Βιενναίοις λογίου, ὅτι δηλαδὴ ἀεν τῷ χρηματιστηρίῳ καὶ τῷ θεάτρῳ μόνον καθορᾶ τις ἐν Γερμανίᾳ τὴν ἠθικὴν» δικαίως δὲ καὶ τὸν ἐμὸν φίλον λέγοντα ὅτι μεταξὺ τῆς ἐν θεάτρῳ, καὶ ταῖς ὁδοῖς Karthner καὶ Graben κόρης ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ. . .

Ὁ ἀναγνώστης κατανοεῖ κάλλιστα ὅτι ὁ λόγος περὶ τῆς ὥραιας καὶ ἀβροτάτης ἐκείνης κόρης ἦν ἐθαυμάταμεν ἐπὶ κάλλει ἐν τῷ θεάτρῳ τὸ ἐσπέρας τοῦ «Τανχάυζερ» καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος ἡ ἠκροάσθημεν τῶν περὶ Βάγνερ γλυκυτάτων καὶ ἀνελπίστων μοι ἐπὶ σπουδαιότητι λόγων ἐκεῖνων. . . . Πειπέτμεθα δὲ ὅτι μεθ' ὅλας ὑπομονῆς ἠκολούθησεν ἡμᾶς — νοερώς ἔστω — ἀναλύοντας ἐναλλάξ τὸ ποίημα τοῦ Τανχάυζερ, καὶ συνδιαλεγόμενος περιπαθῶς τῇ περισπουδαστῶ ἐκείνῃ κόρῃ ὑπὸ τὸ ἄπλετον ἐκεῖνο φῶς καὶ τὴν χρυσαύγειαν τῆς ὥραιας τοῦ θεάτρου στέγης, καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ στοᾶ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιεικίας ἀκολουθήσει ἡμᾶς κατερχομένους τὴν θεατρικὴν κλίμακα, καὶ ἀκολουθοῦντας κατὰ βῆμα τὴν κόρην ἐκείνην, ὅπου ὁ Θεὸς ἢ ὁ Σατανᾶς ἡμᾶς ὀδηγήσῃ. —

X.

Ἡ αὐλαία εἶχε κατέλθει, τὸ πλῆθος τοῦ θεάτρου ἀνεχώρει, ἐγὼ δὲ — ἀγνοῶ — ὑπὸ τινων αἰσθημάτων ἐπίρροιαν βεθυθισμένος ἐξηκολούθουν ἐνατενίζων τὴν θαυμασίαν ἐκείνην σκηνὴν, ὅτε ἡ ἀνάμνησις τῆς περιπαθοῦς γείτονος συγκινήσασά με ἀστραπηδὸν ἄχρι μυελοῦ ὀστέων με ἔφερον εἰς ἑαυτόν. ὦ! ἐπόθουν ἤδη ἀνετώτερον νὰ ἴδω αὐτὴν καὶ συνομιλήσω περὶ Βάγνερ, περὶ Βιέννης, περὶ . . . περὶ . . . περὶ πάντων. Ἐφ' ᾧ καὶ στρέφω αὐθωρεῖ τὸ ὄμμα μου δεξιόθεν καὶ ζητῶ ἐκ τρίτου τὴν Γερμανίδα. . . . Ἄλλ' ὦ! τοῦ θαύματος! καθορῶ ἐν φρίκῃ τὸ ἐδῶλιον αὐτῆς κενόν. . . . Ἄν ἤκουον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη ὡς ἄλλη ἀνελήφθη Ἐλισάβετ οὐδαμῶς θὰ προῦξεναι μοι τότε θάμβος ἢ ἀγγελλία, διότι ἐν τῇ αἰθερίᾳ ἐκείνῃ μορφῇ, τῇ στάσει, καὶ τοῖς ὥραιοις καὶ πρωτοφανέσι μοι ἀπὸ γυναικείου στόματος φθόγοις, οὐδαμῶς θὰ ἐφαίνοντό μοι τότε ἀλληγορία ἢ μῦθοι οἱ ἀγγελοι καὶ τὰ πνεύματα. . . . Στρέφω ἀριστερόθεν τὸ βλέμμα ἐντρόμως ἀναζητῶν τὸν φίλον. . . . Καὶ αὐτοῦ τὸ ἐδῶλιον κενόν!! Ἀπὸ αἰθέρος κατέδυν εἰς ὑπόγεια βάραθρα, ἡ ὕλη ἐπεφάνη μοι ἐν τῇ πυκνοτέρᾳ αὐτῆς μορφῇ καὶ κατέπινα ἑστόνον. . .

Ἦν ἄρα γε λύπης ἀπόρροια ἡ ζηλοτυπίας;... Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ! ἡ καρδία μου μεθ' ὄλον τὸν πάταγον τῆς Βαγνερίου μουσουργίας, καὶ τὸν στιγμιαῖον ἐκεῖνον κλύδωνα ὃν ἐξῆψεν ἐν ἐμοὶ ἡ περισπούδαστος ἐκεῖνη κόρη, δὲν εἶχεν εἶς τοσοῦτον παραχθῆ, ὥστε τὸ τέρας ἐκεῖνο τῆς ζηλοτηπίας ἐν τοῖς ριχοῖς αὐτοῖς ὕδασι καταδύσαν νὰ πλεύσῃ: . . . ἀλλ' οὔτε ἰδέα κἂν προδοσίας ἀπὸ μέρους τοῦ φίλου ἐτάραξέ μου τὸν ἐγκέφαλον. . . . Καὶ ὁμως καλπάζων—οὔτως εἰπεῖν—ἀνέβην τῆς τετάρτης στοᾶς τὴν κλίμακα, καὶ κάθιδρος εἰσέδον ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἱματιοφυλακίου ἐρευνῶν πανταχῇ ἀμφοτέρους. . . . Εὐρον αὐτότη τὸν φίλον μετὰ λεπτοτάτης ἀβροφροσύνης τιθέμενον ἐπὶ τῆς Βαγνερστρίας τὸν ἐπενδύτην τῆς. . . . Ἄμα ἰδοῦσα με ἡ περικαλλῆς ἐκεῖνη κόρη ἐμειδιάσέ μοι μειδιάμα ἐξ ἐκεῖνων ἀτινα ὄρα τις ἄπο σκοποῦ πλανώμενα πολλάκις ἐν τοῖς χεῖλεσιν ἐθελάρεσκου κορασιδος, ἀφ' ὧν πολλάκις ἀρύνονται οἱ τάλαινες θνητοὶ τὰς τρυφερωτέρας τῶν ἐλπίδων, ἐν οἷς δε βλέπει τις ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ κατ' ἀτυχίαν εἰκόνα ροδίνου κάλυκος μαραινομένου ἅμα ἡ κρυερὰ χεὶρ τῆς πραγματικότητος δρέψῃ αὐτὸν καὶ ἐγγίσῃ. . . .

Σὺν τῷ μειδιάματι ἀκροποδητεῖ μοι προσεγγίσασα.

« Πῶς ἐφάνη ὑμῖν ὁ Βάγνερ;—ἐρωτᾷ.—Πῶς ἐφάνη ὑμῖν ὁ ψιθυρισμὸς, ὁ ἤχος, ὁ κρότος, ὁ πάταγος, ὁ γδοῦπος, ὁ φόφος. . . ὁ. . . ὁ. . . ; »

Ἡ ἀστεία καὶ εὐφυὲς αὐτῆ ἐπισώρευσις τοσοῦτων συνωνύμων τῷ « κρότῳ » λέξεων, εἰς ἅπλετον ἐκίνησέ με γέλωτα, ἐφ' ᾧ

« Πῶς ἐπεφάνη μοι ὁ Βάγνερ; — τῇ ἀπαντῶ — Δικαιῶ ὑμᾶς τῇ ἀληθείᾳ ἐπισωρεύουσάν μου τοσοῦτων συνωνύμων φορτίον. . . διότι πάταγος ἀληθῶς ἐπληττέ μου τὰ ὦτα καὶ φόφος τὴν καρδίαν. . . . Καὶ ὁ μὲν πάταγος ἐσθέσθη σὺν τῇ ἀποπερατώσει τοῦ « Τανχάυζερ » ἐν ᾧ ὁ φόφος καὶ νῦν ἐτι φορεῖ ἐν τῇ ἐμῇ καρδίᾳ. . . . Τίς ὁ κοπάσων αὐτόν; . . . »

« Ἡ χιών καὶ ὁ πάγος. »—ἀπεκρίθη ἀλλαχοῦ προσέχουσα ἡ Γερμανίς. . . .

« — Δὲν ἐννοῶ τὴν μεταφορὰν ὑμῶν, δεσποινίς. . . »

« — Ἄμα ἐξέλθωμεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ λησμονηθήσονται τὰ πάντα, καὶ αὐτὴ ἡ φλόξ ἦν τὸ θεᾶτρον ἐν ὑμῖν ἀνῆψε, σθεσθήσεται ὑπὸ τὴν ἐπίρροισαν τῆς χιόνος, καὶ τοῦ φύγους. . . »

« Καὶ αὐθις δὲν ἐννόησα. . . » λέγω.
« Σύμφημι, Δεσποινίς μου! — λέγει ὁ Ἕλλην φίλος μου ἀποτεινόμενος τῇ κόρῃ — ὅτι ἡ πραγματικότης ἦν ἴσως ἐννοεῖτε ἐν τῇ λέξει « πάγος » σθένυσι πολλάκις τὴν φλόγα τῆς καρδίας ἀναπτομένης ἐπὶ τῇ θεᾷ ἐριπρεποῦς τινος καλλονῆς ἢ ἀρετῆς. Ἄλλ' ἡ φλόξ καὶ ἡ ἐντύπωσις πολλάκις ἐστὶ τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε ἀναγεννᾶται ὡς ὁ φοῖνιξ λαμπροτέρα, ὁ δὲ πάγος τῆς πραγματικότητος ἀδυνατῶν νὰ σθέσῃ αὐτὴν μετατρέπεται εἰς ρυπαρὸν ἀφρόν, ὅστις καὶ ἐξαλείφεται παραυτίκα. . . »

Δὲν ἀπήντησεν ἡ Γερμανίς. . . ἀλλ' ἐπὶ στιγμὴν σκεφθεῖσα ἤρξατο καταβαίνουσα τὴν κλίμακα. . . Ἀκολουθήσαντες αὐτὴν κατὰ βῆμα κατήλθον ἐἰς τὴν ὠραίαν τοῦ Θεάτρου αὐλὴν ὅπου καὶ ἐσταθμεύσαμεν ἕνεκα τῆς πυκνότητος τοῦ πλήθους μὴ εὐρίσκοντες ἔξοδον.

Ἡ τοῦ θεάτρου κάθοδος καὶ ἔξοδος ἐν Εὐρώπῃ ἔχει τι τὸ ἐπαγωγόν, τὸ σπουδαῖον, εἶναι τὸ ἐπιδόρπιον, οὔτως εἰπεῖν, τῆς θεατρικῆς τέρψεως, αὐτὴ καὶ μόνη θὰ ἐπλήρου σελίδας περιγραφῶν καὶ ἀφηγήσεων καὶ μάλιστα ἐν Βιέννῃ ἔνθα τοσαῦται φυλαὶ καὶ γένη ἀπαντῶνται ἀναμιξ, ὅσον ἐν οὐδεμιᾷ ἴσως τῶν λοιπῶν τῆς Ἑσπερίας μεγαλουπόλεων. Ἡ πολυπληθὴς ἀριστοκρατία ἡ μεταία ἀθρὰ τάξις, καὶ ὁ γραφικώτατος ἐκεῖνος λαὸς παρίστησι ζωγραφικὴν προσώπων τριλογίαν ἦν μόνη ἡ Βιέννη ὡς ἄλλη Κωνσταντινούπολις ἢ Βαβυλῶν ἐν τῇ δύσει ἐμφυτευθεῖσα δύναται τῷ ξένῳ ἀναδειξάι. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἐν τῷ λαμπρῷ ἐκεῖνῳ πλήθει αὐτὸν τὸν Παράδεισον τῶν Ἰνδῶν, αὐτὰς τὰς Οὐρὶ καταλθούσας στιγμιαίως ἐν Βιέννῃ, καὶ μεταξίνας στολὰς τοῦ Kohlmarkt καὶ Ring ἐνδουθεῖσας. . . .

Αἱ δούκισσαι παρὰ τὰς βαρωνίδας, αἱ πριγκήπισσαι παρὰ τὰς κομήσσας, αἱ ξανθαὶ κόμαι παρὰ τὰς ἐθενίνας, καὶ τὰς Τευτονικὰς ὠχροξάνθους, τὰ γλαυκὰ ὄμματα παρὰ τὰ μέλανα, ἡ λευκότης τοῦ προσώπου παρὰ τὸ ὑπόλευκον, τὸ σοβαρὸν ὕφος παρὰ τὸ χάριον, τὸ ἐρυθροῦν χρῶ-

Π. Παύλοβ

μα τῆς μετάξης παρά τὸ κυανοῦν, τὸ τρίχαπτον παρά τὸ βελοῦδον, τὰ ἐν ταῖς κεφαλαῖς λευκὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ρόδα παρά τὰς ζωηράς καμελίας, οἱ ἀδάμαντες παρά τοὺς μαργαρίτας, καὶ ἡ τῶν οὐρανίων τούτων φασμάτων ἐξαισία παρῆλασις καὶ καλλονή, ἐκπλήττει τὸ πρῶτον τὸν ἀνατολίτην θεατῆν, καθορῶντα ἐν θάμβει τοὺς γυναικωνίτας τῆς Εὐρώπης οὐχὶ ἀδύτους πλέον, ἀλλ' ἀναπεπταμένους καὶ καταφανεῖς. . . .

Ἄλλα τὸ πλῆθος; Ὅποια ἀντίθεσις πρὸς τὸ σοβαρὸν ἐκεῖνο τῶν ἀριστοκρατίδων ὕφος; Ὅσοι χαριεντισμοί; οἵαι ἀβραὶ προσαγορεύσεις; βλεμμάτων περιπαθεῖς ἀνταλλαγὰί καὶ ἐπ' εὐτελεῖ τιμῇ πωλήσεις; οἵαι θαυμασμῶ ἐκφράσεις, καὶ προσώπων ποικίλων ποικίλαι φωταύγειαι; . . . Ἡ Βοημία, καλλονὴ ἐρίζουσα πρὸς τὴν Τζεχικήν, ἡ Τζεχικὴ ἀμιλλωμένη πρὸς τὴν οὐγγαρίδα, ἡ οὐγγρικὴ πρὸς τὴν Τευτονικήν, ἡ Τευτονικὴ πρὸς τὴν Βιενναίαν!! Ῥόδον παρά κρῖνον, κρίνον παρ' ἰάσμη, ἰάσμη παρά ἴον. . . ἑκότερον ἀναδίδον νέαν ζωὴν, νέαν εὐωδίαν, ἀλλ' ἀναπόσπαστον ἄνθος μιάς καὶ τῆς αὐτῆς περικαλλοῦς ἀνθοδέσμης, τῆς Βιέννης! Ὅποιον ὥραϊον καὶ ἐκπληκτικὸν ὄντως θέαμα τῶν δυτικῶν ἠελίου. Ἀνατολίτη! τί πρῶτον τί δ' ὕστατον οὐκ εἰς τὰ πατρῶα οἰκτρὰν αὐτοῦ ἐ-

σκοπικά τῆς ὀχήματα καὶ ὑποδεικνύει ὑμῖν τὴν τελειότητα τοῦ σχήματος τῶν ἵππων, τὴν μικρότητα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ βραχὺ των ἀνάστημα, θωπεύουσα καὶ ἐναγκαλιζομένη αὐτούς.

— Σεῖς διευθύνετε τὴν Victoria, μοὶ λέγει, εἶμαι κατάκοπος, προτιμῶ δὲ νὰ λάβω θέσιν ἐντὸς τοῦ Landeau.

Ἐγὼ δὲ προπορεύομαι τῆς συνοδείας. Οἱ μετὰ ζωηρότητος καὶ μανίας βαίνοντες μικροὶ ἵπποι προσπαθοῦσι νὰ διαφύγωσι τῶν χειρῶν μου, μετὰ πολλῆς δὲ δυσχερείας διέρχομαι μετὰ τοῦ συρρεύσαντος καὶ ἀνευφημοῦντος πλήθους ἐπὶ τῆς ἐλικοειδοῦς καὶ ὑπὸ χειμάρρων διακοπτομένης ὁδοῦ. Ἡ προσοχή μου ἀποσπᾶται ὀλοκλήρως ὑπὸ τῆς ὀρηκτικότητος τῶν ἵππων, μόλις δὲ ῥίπτω ἐπιπόλαιον βλέμμα ἐπὶ τῆς περικυκλούσης με ἀληθῶς θαύμασις ἐκτάσεως. Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τὰς τερπνάς κοιλάδας, τοὺς ἀλπώδεις κρημνοὺς, τὴν σφριγιῶσαν βλάστησιν τῆς ὀμιγλώδους Ἀγγλίας.

Εἶχον πολλάκις ἀκούσει ἀνευφημουμένην τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἀγριωπὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς Οὐαλλίας, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ φαντασία μου εἶχε συλλάβει τι τοσοῦτον ὥραϊον. Οἱ ὡς τάπητες ἐπὶ τῶν κλιτύων τῶν λόφων ἐκτεινόμενοι λειμῶνες ἀναμιμνήσκουσι τὰς νομάς τῆς Ὄβερλάνδης ὡς πρὸς τὸ τρυφερὸν καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ χρωματισμοῦ, οἱ δὲ ῥυάκες, ἐν τῷ μυχῶ τῶν ὀποιῶν βρυχῶνται βραγδαῖοι χεῖμαρροι, συμπληροῦν τὸν παροφθαλμισμὸν σὲ φέρουσι διὰ τῆς

εἰς τὴν Ἐλβετίαν, τὰ Πυρηναῖα καὶ εἰς τὴν Βρετανίαν. Εἰς ποῖαν ἀρά γε ἐντυπώσεων ἀσιν αἱ βρετανικαὶ ἐκεῖναι λευκαταλιμπάνουσαι τὴν πάτριον ἔχονται πᾶσαι αἱ πεφημισμέναι ἠγῆται ἰλιγγιάσεις, πλημ-

ὁδοιπορίαν εὐρισκόμεθα ῥέγγινοςΚάστλ(Graigys) λσχικῆ χώρα. Ἡ λέξις διαλέκτῳ τοῦ τόπου ἐ Πάττη εἶναι ἰδιο- Ἀηδόνος. . . . Ὅποια

Πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς τὰ προύλαια, διήλθομεν ὑπὸ θριαμβευτικὴν ἀψίδα κεκαλυμμένην ὑπὸ ἐρυθρῶν τριγλώσσων σημαίων, ὧν αἱ ἄκραι ἤγγιζον τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἡ Γαλλικὴ καὶ Ἀγγλικὴ σημαία ἐκυμάτιζον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοτέρου πύργου τῆς ἐπαύλεως, πυροβολισμοὶ δὲ χαιρετῶντες τὴν ἀφίξιν ἡμῶν καὶ ἐπαναλαμβάνομενοι ὑπὸ τῆς ἠγούς ἤγγελλον τὴν ἀφίξιν τῆς δεσποτίδος ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς.

Ἡ ἐπαυλις κεῖται περὶ τὰ μέσα κλιτύος ὄρους, οὐτινος ἡ κατάξηρος κορυφὴ φθάνει μέχρι τῶν νεφῶν. Εἰς τοὺς πρόποδας, ἐπὶ τῆς λιθίνης καὶ στιλβούσης στρωμνῆς ῥέει ἡρέμα κατ' ἐπιφάνειαν ῥυάξ, ἀλλ' ὅστις πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν, βραγδαῖος χεῖμαρρος καταστάς, ἀνήλθε τῶν ὀχθῶν, κατέστρεψε τὰ προσχώματα, ἐξερρίζωσε τὰ δένδρα καὶ μετέτρεψεν εἰς χαράδρας τὰς περὶ τὴν πεδιάδα.

Ὁ τρώκτης*, ὅστις ἀρέσκεται ἐν τῷ ῥέοντι καὶ καταψύκτῳ ἐκείνῳ κύματι, ὑπάρχει ἐν τῷ αὐτῷ ἀφθονία, ὥστε ἡ μαγειρικὴ κέκτηται πρόχειρον καὶ διαρκὲς ἰχθυοτροφεῖον. Ἡ κυρία οἰκοδομὴ τῆς ἐπαύλεως ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας Ἐλισάβετ, ἀλλ' ἐπλουτίσθη ἕκτοτε διὰ παρατηρήματων κατασκευασμένων μετὰ τοσαύτης δεξιότητος, ὥστε ἡ μετὰ αὐτῶν καὶ τοῦ ἀρχικοῦ κτιρίου διάκρισις καθίσταται δύσκολος.

— Φίλτατε, μοὶ λέγει ἡ Πάττη, πρὸ δύο περὶπου ἐτῶν διηρχάμην ἐντεῦθεν μεταβαίνουσα εἰς ἐξοχικὴν διασκέδασι, τοσοῦτον δὲ κατεγοητεῦθην ὑπὸ τῆς τοποθεσίας, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ ἐγκατασταθῶ ἐνταῦθα, καθ' ἣν ἡμέραν ἤθελον ἐγκαταλείψει τὴν σικηνήν. Κατόπιν πληροφοριῶν καὶ διασθημάτων διαρκεσάντων ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἔλαβον τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας δυνάμει ποσοῦ, παραδόξως αὐξηθέντος διὰ τῶν μεταγενεστέρων δαπανῶν. Ἐξώδευσα ἐν ὄλοις ἐν περίπου ἑκατομῦριον, ἀλλὰ δὲν μετανοῶ διὰ τὴν δαπάνην ταύτην· τὸ μόνον δὲ ὅπερ μὲ λυπεῖ εἶναι ἡ μεγάλη ἀπόστασις, ἧτις μὲ χωρίζει ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Φαίνεται ὅμως ὅτι πρόκειται νὰ καθυποβληθῇ ἐν τῇ Βουλῇ σχέδιον νέας διακλαδώσεως μελλούσης νὰ φθάσῃ μέχρι

τῶν ὀρίων τοῦ κτήματός μου. Προτίθεμαι δὲ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τινὰς τῶν βουλευτῶν φίλων μου· ἐν ἀνάγκῃ ἴσως μεταβῶ καὶ ψάλλω τὴν παράκλησίν μου, σὰς βεβαίῳ δὲ ὅτι ἡ Βουλὴ οὐ μόνον θέλει ψηφίσει τὴν νέαν ταύτην γραμμὴν, ἀλλ' ἴσως καὶ σιδηροδρομικὸν σταθμὸν εἰς πέντε λεπτῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως μου. Αὐριον θέλω σὰς ὑποδείξει τὰ πάντα ἐν λεπτομερεία. Πρὸς στιγμὴν καταλαμβαίνομεθα ὑπὸ τῆς νυκτός, ὁ δὲ στόμαχός μου διαμαρτύρεται κατὰ πάσης ἄλλης σκέψεως, ὥστε ἄς μεταβῶμεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, εἴτε δέ. . . εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως.

Εἴμεθα κατάκοποι ἐκ τοῦ δρόμου καὶ βεβαρυμένοι ἐκ τῆς σφοδρότητος, μεθ' ἧς πνέει ὁ ἀήρ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐκεῖνων κορυφῶν, αἵτινες ἀπέχουσι 700 μέτρα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, πάντες δὲ περὶ τὴν δεκάτην ἀπεσύρθημεν ἐν τοῖς δωμάτιοις ἡμῶν. Τὸ δωμάτιόν μου διεσκευασμένον κατ' εὐχὴν, περιεῖχε κλίνην, περὶ τὴν ὅποιαν ἠδύνατο νὰ καταταχθῶσιν ἐν ἀνέσει δύο στρατοὶ, ὥστε ἠδυνήθην νὰ κοιμηθῶ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, — ἄδειας ἧς στεροῦνται συνήθως οἱ ὁδοιποροῦντες. Ἐκεῖνοι, οἵτινες διασχίζουσι τὴν Ἐλβετίαν, ἔχοντες ὡς τόπον ἀναπαύσεως στενοτάτην στρωμνὴν, ὑπὸ στενοτέρας κεκαλυμμένην σινδόνος, ἣν ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου καλλοῦσι κλίνην, θέλουσι ἐνοήσει τὴν χαρὰν, μεθ' ἧς ἐξετεινόμεν ἐπὶ τῆς ἐκ δύο τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων κλίνης μου.

Ἠγέρθην περὶ τὸ λυκόφως, ὅπως παρευρεθῶ εἰς τὴν ἑναρξιν τῆς εὐωχίας, ἧτις ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαινισθῇ δι' ἀλιείας. Ἐνδύομενος παρετήρησα ὅτι ἡ πλεονάζουσα καὶ κοσμητικὴ μερὶς τῶν ἐπίπλων συνέκειτο ἀποκλειστικῶς ἐκ τεκμηρίων θαυμασμῶ ἀποταμιευθέντων παρά τῆς θείας ἀοιδοῦ ἐν ταῖς ἀναριθμήτοις αὐτῆς περιοδείαις. Στεφάνη ἐκ Βενετικῶν κρυστάλλου, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ὁποίας εἰσὶ ἐγγεγραμμένοι ἐπαινετικαὶ ἐπικλήσεις, ὅμοιαι πρὸς ἐκεῖνας, ἄς συνέταττον οἱ ἀρχαῖοι Λατῖνοι διὰ τοὺς Θεοὺς των. Κιβώτια ἐκ μαλαχίτου μετ' ἀριστείων, κεκοσμημένα ὑπὸ πολυτίμων λίθων. Ἐπὶ τῆς ἐστίας κεῖται προσκεφάλαιον ὑποβαστάζον δύο κλάδους χρυ-

*Εἶδος ἰχθύος, εἰς ὃ ὑπάγονται ἡ παλαμύδα κτλ.

σῆς ἀφῆνης, συννηγμένους ἐν τῇ βάσει των· ἔκαστον δ' αὐτῆς φύλλον εἶναι κεκοσμημένον διὰ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς μελοδράματος. Μετ' εὐλαβείας λαμβάνω τὸ κειμήλιον ἐκεῖνο, ζυγίζον δύο περὶπου λίτρας, μηχανικῶς δὲ θέτω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τὸν θριαμβευτικὸν στέφανον καὶ κατοπτρίζομαι. Ἄλλ' ἡ περιφανὴς βίς μου καὶ οἱ ἠναρθωμένοι μύστακές μου οὐδὲν σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ῥώμην κέκτηνται. Ἐκ περισσοῦ παρατηρῶ ὅτι εἶμαι ἡμίγυμος μ' ὄλην δὲ τὴν φυλατίαν ἀδυνατῶ νὰ ἐκλάβω ἑαυτὸν Καίταρα· ἀναγκάζομαι νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶμαι γελοῖος, ἐνδύομαι καὶ κατέρχομαι.

* *

Πάντες οἱ προσκεκλημένοι ἦσαν συννηγμένοι ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἡ Πάττη, ἣτις ἀείποτε ψάλλει κατερχομένη τὴν κλίμακα ἢ περιδιαβάζουσα ἐν τοῖς ἀγροῖς, τρώγουσα ἢ κοιμωμένη, κἀθηται πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου.

— «Εἶναι τὸ πρῶτον κλειδοκύμβαλον, ὅπερ ἀπέκτησα, μοὶ λέγει, εἶναι δὲ τέλειον.» Ἡ γυνὴ δ' αὐτῆς ἣτις ἔρριψε τῆδε κακῆσε ὑπὲρ τὰ 15 ἑκατομμύρια φράγκα, περιποιεῖται καὶ καθαρίζει, μετὰ τῆς μεγαλειτέρας φροντίδος τὸ πρῶτον κλειδοκύμβalon τῆς. Ἐνῶ δὲ λέγει ταῦτα, μετὰ μεγάλης σπουδαιότητος καὶ λύπης μοὶ δεικνύει ἐκδορὰν, ἣν ἀνακαλύπτει ἐπὶ τοῦ παλυσάνδρου του.

— Ἄρά γε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδιορθωθῆ; μεῖ ἐρωτᾷ. Διότι ὡς βλέπετε τὸ κλειδοκύμβalon μου εἶναι τόσῳ ὠραῖον! Δὲν εἶναι, πράγματι, ὠραῖον;

Καθὼς δὲ προφέρει τὴν λέξιν ἐμὸν, τὸ στόμα αὐτῆς ἀσυνοικεῖτον πρὸς τὴν κτητικὴν ταύτην ἀντωνυμίαν ἐξογκοῦται ὡς τὸ τοῦ νεοπλούτου ἰδιοκτῆτου τοῦ Καβαρνὲ (Gavarné) ὅτε ἀνακράζει, ὁ τοῖχος μου!

Συμπεριλαμβανομένου τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἡ αἰθουσα εἶναι ἄριστα διασκευασμένη μετὰ τῶν ἐκ στιλπνοῦ σφενδάμνου (érable) ἐπίπλων, τῶν μεταξίνων τοίχων, καὶ τῶν ἀνατολικῶς ὑφάσμασι κεκαλυμμένων δίφρων τῆς. Ἡ ὑψηλὴ αὐτῆς ὀροφὴ εἶναι διηρημένη εἰς δώδεκα διαμερίσματα, ἅτινα θέλουσι καλυφθῆ ὑπὸ εἰκόνων,

παριστανουσῶν τὴν θείαν ἀοιδὸν ἐν ταῖς ἀρίσταις τῶν πρωτολογιῶν τῆς. Ὁ ἐκ τῶν πρὸς τὴν πεδιάδα παραθύρων ἐκτεινόμενος ἄγριος ὀρίζων, σχηματίζει περὶ ἕργον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν λεπτοουργίαν τῆς αἰθούσης. Εἶναι ἄρα γὰρ ἀνάγκη νὰ ἀναφέρω τὰ μυρία μικρὰ ἀντικείμενα τεκμήρια παγκοσμίου θαυμασμοῦ, ἅτινα στίλβουσιν ἐπὶ τῶν πολυβάδμων (étagères)! Ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐπικρατεῖ ἡ Ῥωσσία, κατόπιν δ' ἐκείνης ἔρχεται ἡ Βιέννη.

Παραπλεύρως τῇ αἰθούσῃ δεξιᾷ κεῖται τὸ ἐστιατόριον, ἔνθα παρατηρῶ ἀριστουργηματικὴν εἰκόνα τοῦ καλλιτέχνου Βιντερχάλτερ (Winterhalter) παριστάνουσαν τὴν Πάττην. Αἱ σκευοθῆκαι βροῖθουσιν ἀργυρωμάτων, ἐγγεγλυμμένων καὶ ἀνεσκαμμένων ὑπὸ τῶν περιφημοτέρων χρυσοχῶν τῆς ὑψηλίου. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἀριστουργήματα εἰσὶ δῶρα. — Τὸ πινάκιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τρώγω, δῶρον! Τὸ ποτήριον, ἐκτὸς τοῦ ὁποίου πίνω, δῶρον! Τὸ κύπελον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔπια τὸ τέϊον, ἔφερεν ἐν τῷ βῆθι αὐτοῦ στιλπνοῖς γράμμασι τὴν ὑπογραφήν μονάρχου.

Ἐξακολουθῶν τὴν ἀπογραφὴν, δεξιᾷ, κατέρχομαι ἐντὸς ὑποστέγου φυτοκομείου, ἔνθα τὰ σπανιώτερα φυτὰ καὶ δενδρύφια διαστραυροῦσι τὰ παράδοξα αὐτῶν φύλλα, ἔνθα αἱ ἐξωτικαὶ κλημστίδες διακλαδιζόμεναι, ἐνδύουσι τοὺς τοίχους, ρίπτουσαι διὰ τῶν κιγκλιδωτῶν δρυφάκτρων τῆς ὀροφῆς τοὺς κλάδους των, ἔνθα αἱ πορτοκαλλεαὶ ἀναμιξί τῶνμηλεῶν, τείνουσι πρὸς τοὺς διαβάτας μῆλα ὠριμα, ἔνθα τέλος, ψάλλουσιν ἱπτάμεναι ἐλευθέρως αἱ Βεγγελικαὶ σπίζαι μετὰ ὀλιγωτέρας ὁμῶς τέχνης ἢ ἡ κυρία των.

Πορρωτέρω κεῖνται οἱ προσοδοφόροι ὑπόστεγοι κῆποι, οἵτινες παρέχουσιν ἀδιακόπως παντοειδῆ χόρτα καὶ καρπούς, ἀπὸ τοῦ σικουοῦ (ἀγγουρι) μέχρι τοῦ εὐόσμου βανάνου, συμπεριλαμβανομένης τῆς σταφυλῆς, τῶν σύκων καὶ λοιπῶν.

Διασχίζων ἐκ νέου τοὺς συγκολλητοὺς ἐκείνους παραδείσους καὶ κλίνων πρὸς τὰ ἀριστερὰ, εἰσέρχομαι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ σφαιριστηρίου. Ἡ εὐρύχωρος καὶ μεγαλοπρεπὴς αὕτη αἰθουσα εἶναι κεκοσμημένη, ὑπὸ ἀξιολόγων εἰκόνων τῶν

ἐνδοξότερων ἐποχῶν. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖνται διάφορα συγγράμματα, στεροσκοπία καὶ λευκώματα, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰσὶ κεχαραγμένα τὰ ἀβρότερα αἰσθήματα θαυμασμοῦ, τῶν ἐπιφανεστέρων ἀνδρῶν τῆς ὑψηλίου. Ἐν μικρὸν δωμάτιον καλλωπισμοῦ καὶ ἐν γραφεῖον, συμπληροῦσι τὴν ἰσόγειον ταύτην ὀροφὴν, ἣτις εἶναι τοσοῦτω ἀξιοθαύμαστος, ὥστε ἐν τῶν σπουδαιότερων Ἀγγλικῶν περιοδικῶν, ἐδημοσίευσεν σκιαγραφίαν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν ἐπίπλων. Ἐκ τῶν Γοθικῶν ὑαλοπαραθύρων διακρίνω τὰ μαγευτικὰ, ἐντὸς τῶν ὁποίων κινοῦνται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις οἱ ὑπῆρται, τοὺς σταύλους ἔνθα χρεματίζουσιν ὑπὲρ τοὺς πεντεκαίδεκα ἴππους, καὶ τὰ ἀμαξοστάσια ἔνθα ἴστανται μετὰ ἀναπεπταμένα ὑποκοφώνια (brancards) πάντες οἱ γνωστοὶ τύποι τῆς νέας ἀμαξοποιείας.

Τὸ κιγκλιδωμά τῆς πρὸς τὴν πρώτην ὀροφὴν φερούσης κλίμακος, εἶναι ἀριστούργημα ξυλουργίας. Οἱ τοῖχοι καθίστανται ἀφανεῖς ὑπὸ τὰς εἰκόνας τῶν ἀρίστων ζωγράφων. Ἡ προσοχὴ μου ἀποσπᾶται ἐπὶ μικροσκοπικῆς πανοπλίας, κειμένης ἐν τῷ κέντρῳ, τροπαίου ἣν ἐφόρει ὡς μανθάνω, ἡ θεία ἀοιδὸς ἐν τῷ μελοδράματι τῆς Ἰωάννης δ' Ἀρκῆς τοῦ Βέρδη.

Ἐν τῇ πρώτῃ ὀροφῇ, ἔνθα κεῖνται οἱ ἰδιαίτεροι θάλαμοι τῆς Πάττη, ἡ αὐτὴ πολυτέλεια, ἡ αὐτὴ συρροὴ δῶρων, πολυτίμων σκευῶν, φερόντων ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἐγκωμιαστικὰς ἀφιέρσεις.

Παραλείπων τὸν φασιανοτροφεῖον, τὸν λαχανόκηπον, τὸν ὀρνιθῶνα, ὡς καὶ τὰ προορισμένα εἰς τοὺς φίλους δωμάτια, ὧν ἡ περιγραφή ἤθελε παρατείνει ἐπ' ἀπειρον τὴν ἐπιφυλλίδα ταύτην, μεταβαίνω εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἡμέρας.

* *

Κατόπιν τῆς ἀλιείας, ἣτις ὑπῆρξε θαυμασία, ἐπρογευματίσαμεν, ὡς προγευματίζουσιν ἐπὶ τῶν κορυφῶν, ἣτοι ὡς πευναλέοι, ὧν ὁ στόμαχος προδίδει αἰφνίδια κενά.

Ἐν κωμικὸν ἐπεισόδιον περὶ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος!

Ἀφῆνης ἐμφανίζεται ἐνώπιον ἡμῶν χωρικός τις,

βαδίσας ὑπὲρ τὰς δέκα λεύγας, οὐχὶ ὅπως ἰδῆ τὴν Πάττη, ἀλλ' ἵνα τῇ ζητήσῃ ἀκρόασιν, διατεινόμενος ὅτι ἔχει θαυμασίαν φωνήν. Ἡ Πάττη ἐνδίδει εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του, ἐκ δὲ τοῦ πειράματος ἀποδεικνύεται ὅτι, ἂν, ὡς λέγει, ἔχει τοιαύτην φωνήν, ἐλησμόνησε νὰ τὴν λάβῃ μετ' ἑαυτοῦ. Δὲν λησμόνηε ὅμως νὰ συλλέξῃ τὰ ριπτόμενα ἐν τῷ πῖλφ χρήματα.

Προβαίνομεν ἀκολούθως εἰς τὴν ἀνύψωσιν ἀεροστάτων, ἐξωγκουμένων ὑπὸ θερμοῦ ἀέρος. Τὰ κωμικὰ ταῦτα ἀεροστάτα παριστάνουσι συμβολικὰ ζῶα, ἢ γυναικάρια πολύσαρκα, ἢ Τούρκους, οἵτινες ἀνέρχονται ἀκόμψως ἐν τῷ αἰθέρι, κατόπιν δὲ διαφόρων ἐξελιγμῶν διαρρήγνυνται ἐντὸς τῶν κλάδων τῶν δρυῶν. Οἱ ἀέριοί των ἐλιγμοὶ προκαλοῦσι παραφόρους γέλωτας, μέχρι τῆς ὥρας τοῦ δείπνου, δείπνου πομπῶδους, ἔνθα οἱ συνδαιτημόνες ἐνδεδυμένοι μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἐπιστημότητος, προσπίνουσιν ὑπὲρ τῆς οἰκοδεσποίνης. Ἐκεῖνη δὲ φέρουσα λαμπρὰν ἐρυθρὰν ἐσθῆτα, ὑψώνει τὸ ποτήριόν της καὶ χερσετᾶ τοὺς συνδαιτημόνας, ἐκφράζουσα τὴν εὐχὴν τοῦ νὰ μᾶς ἐπανίδῃ πάντας περὶ τὴν τράπεζάν της ἐντὸς ἑνὸς ἔτους. Διάφοροι προπόσεις διεδέχονται τὴν χαρισεστάτην ταύτην ἀνταγόρευσιν, ἐνῶ δ' ἐτοιμάζομαι νὰ ἐκφέρω μίαν τῶν φράσεων ἐκείνων, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς πρόφασις συμπληρωματικῶν σπονδῶν, αἱ ἀκοαὶ ἡμῶν προσβάλλονται ὑπὸ ἡχηρᾶς ἐκपुरοκροτήσεως, ἀγγελούσης τὴν ἐναρξιν τῶν πυροτεχνημάτων, πάντες δὲ βαίνομεν δρομαῖοι πρὸς τὸν ἐξώστην, ἔνθα βασιλεύει ἡ μέλαινα φορφή τῆς νυκτός.

Εἰς τῶν καλλιτέρων πυροτεχνῶν τοῦ Λονδίνου ἀνήγειρεν, ὡς ἐκ θαύματος, δάσος ἰστών, ἐφ' ὧν ἐπέθεσε τὸν σκελετὸν τῶν κυριωτέρων πυροτεχνημάτων. Ἡ ἀτμοσφαῖρα, διασχυζομένη ὑπὸ πυραύλων, (fusées) φωταγωγεῖται, οἱ πυρφόροι ὄλμοι (bombes) διαρρηγνύμενοι ἐν τῷ ἀέρι πίπτουσιν ὡς βροχὴ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Αἱ ζητωκραυγαὶ τοῦ ἐκ Σουάνσης (Swansea) δραμόντος πλήθους, ἀνταπαντῶσιν εἰς τὰ πυροκρόταλα (τρακατροῦκες). Πολλὰ καὶ διάφορα πυρρικά φυτὰ (vegetables) διαδέχονται ἄλληλα, εἶτα δ' ὡς κύριον πυροτέχνημα ἔρχεται ἡ εἰκὼν

τῆς Πάττη, φέρον ἐν μέσῳ φλογῶν τὸ ὄνομα τῶν διαφορῶν μελοδραμάτων, ὅσα διὰ πρώτην φοράν ἐψάλλησαν ὑπ' αὐτῆς, καὶ τέλος, πρὸς ἐπισφράγισιν, ἡ ἀνθοδέσμη, ἀπαστρέπτοντος πυρὸς δράγμα (gerbe), ὅπερ ἤθελε διεγείρει τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ ἀρίστου τῶν πυροτεχνῶν. Ὁ ἐνθουσιασμός εἶναι ἀπερίγραπτος, αἱ δὲ, ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τῶν λόφων, ἐν τῷ μυγῶ τῶν φαράγκων, καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρέων, πανταί ἐκδηλώσεις, χαρᾶς καὶ εὐθυμίας, διὰ τε καιομένων πυρῶν καὶ συνεχῶν ζητωκραυγῶν πιστοποιοῦσι τὴν ὑπαρξίν μαρτύρων, τῆς ἐορτῆς ἐφ' ὅλης τῆς πέριξ ἐκτάσεως.

Ὡς δ' ἂν ἀνέμενε τὴν ἀπόσθεσιν τοῦ τελευταίου πυραύλου, ἡ Σελήνη, ἐνεφανίσθη ποικίλλουσα διὰ τῶν ἀργυρῶν αὐτῆς ἀκτίνων τὰς ἀχρῶς μεμακρυσμένας ἐκτάσεις, τὰς σιωπηλὰς καταστάσας πεδιάδας, τοὺς ξηροὺς βράχους καὶ τοὺς ἀδιακόπως ψιθυρίζοντας καταρράκτας... ἡ δὲ φαντασία μου ἀναπολεῖ τὰς ἐν τοῖς μυθιστορήμασι τοῦ Βάλτερ Σκῶττ περιγραφόμενας νύκτας.

Τότε δι' ἐνός νεύματος τῆς Πάττη, ὁ ἄριστος μουσικός καὶ συντάκτης τοῦ «Ἡμερησίου Τηλεγράφου» (Daily Telegraph), κ. Κίνκστον (Kingsston) βαδίζει πρὸς τὸ κλειδοκύμβαλον τῆς αἰθούσης, ἐνῶ ἡ θεία αἰδὸς μένουσα ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἀρχίζει ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς σιωπηλῆς ἐκείνης μελωδίας, ἣν ἡ ἀπόστασις καθιστᾷ μᾶλλον ὑπόκωφον, τὸ ἀγγλικὸν δημῶδες ᾄσμα, «Πατρίς! Γλυκεῖα πατρίς!» Ὅποια φωνή! Ὅποιον μέλος! Πάντες κατελαμβάνομεθα ὑπὸ δακρῶν ἐνθουσιασμοῦ. Οὐδέποτε ποιητὴς συνέλαβεν εἰκόνα συγκινητικώτεραν... Οὐδέποτε, ὁ ἐκ τῶν καπνίζόντων ὄπιον, ἐφαντάσθη τοιοῦτον ὄνειρον!... Ἦτο σκηνὴ ὑπεράνθρωπος... Ὁ Θεὸς βεβαίως παρετήρει καὶ ἔτεινε τὸ οὖς!

Τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥραι παρήλθον, ἀφ' ὅτου παρέστην εἰς τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην σκηνήν, καὶ ἤδη ἀποπειρώμενος γὰρ τὴν περιγράψω, κατελαμβάνομαι ὑπὸ τοιαύτης συγκινήσεως, ὥστε ὁ κάλαμος πίπτει ἐκ τῶν χειρῶν μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου εἶναι πλήρεις δακρῶν.

Σ. Π. Π.

Ο ΣΚΟΡΦΟΣ ΤΟΥ ΚΟΖΑΚΟΥ

(Συνέχεια, ἴδε τεῦχος ΙΓ'. σελ. 405).

Ὁ Ρενέος ἴσως οὐδέποτε θὰ ἐσυγχῶρει αὐτήν.

Ἡ ἰδέα αὕτη σκληρῶς κατεβασάνιζε τὴν βαρωνίδα, ἣτις νομίζουσα ὅτι δὲν ἠγάπα αὐτὸν ἀρκούντως προσεπάθει ὅλον ἐν ὅπως ἐπαυξήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῆς.

Ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἦτο ὑπερήφανος καὶ ἀλαζῶν εἰς ἄκρον, ἔκτοτε ἐγένετο μετριόφρων καὶ εὐπροσήγορος πρὸς πάντας. Νῦν ὅτε ὁ Ρενέος οὐδένα διέτρεχε κίνδυνον διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὀρέξεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ, ἡ κυρία Μοντριὲ ἀπεφάσισε νὰ συμμορφοῦται πρὸς ἀπάσας αὐτοῦ τὰς ἰδιοτροπίας καὶ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ὀρέξεις του.

Ἄλλ' ὅμως ὁ Ρενέος, οὐδὲν ἠγάπα, οὐδὲν ἐπόθει, οὐδὲν ἤθελε. Πάντοτε κατηφῆς καὶ τεθλιμμένος ὡς ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπώλεσαν πᾶσαν ἐλπίδα, ὅτι θέλει ἀνατελεῖ ποτὲ καὶ δι' αὐτοῦς ἡμέρα εὐφρόσυνος καὶ εὐδαίμων, μόνον ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῶν ἐφημερίδων εὕρισκε παραμυθίαν καὶ ἀναψυχήν. Μὴ τολμῶν δὲ νὰ ὑπάγῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν Σαμμεβεόλην πρὸς ἀγορὰν τῶν ἐφημερίδων ἠναγκάζετο νὰ πέμπῃ καθ' ἐκάστην πρὸς τοῦτο τὸν Βενουά.

Ἡ κυρία Μοντριὲ ὅτε ἔβλεπε τὸν Ρενέον βυθισμένον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐφημερίδων διέκοπτεν αὐτὸν λέγουσα:

— Τί νέον ἀναγινώσκεις, υἱέ μου;

— Τίποτε. Ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος.

Μετὰ ταῦτα ἔρριπτε τὰς ἐφημερίδας ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ κρατῶν τὴν κεφαλὴν του διὰ τῆς χειρὸς του ἐξήρχετο τῆς αἰθούσης.

Ἡ κυρία Μοντριὲ ἤρχιζε τότε νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς ἐφημερίδας ἀντ' αὐτοῦ.

Τὰ φοικῶδη καὶ ἀποτρόπαια γεγονότα, ἅτινα καθ' ἐκάστην ἀνεγίνωσκε ἐν αὐταῖς κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδὲν συνεκίνουν αὐτήν· κατόπιν ὅμως ἤρξαντο κάπως διεγείροντα τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς.

Ἡ γιγαντώδης μάχη ἐνός καὶ μόνου λαοῦ ἐναντίον εἴκοσιν, ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν τοῖς μύθοις τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων, ὁ λυσσαλέος ἐκεῖνος πό-

λεμος, ἐν ἡ Γαλλία ἐκήρυξε καθ' ἀπάσης σχεδὸν τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, ἐφαίνετο εἰς τὴν βαρωνίδα τοῦ Μοντριὲ ὡς δρᾶμα, οὔτινος ἀνυπομόνως ἀνέμενε νέας περιπετειάς.

Ἄλλ' ἐνταῦθα τὸ πᾶν ἔληγεν!

Αἱ συμφοραὶ τῆς Γαλλίας τσοσάτην ἐνεποιοῦν αὐτῇ λύπην, ὡς εἰ ἐπρόκειτο περὶ τῆς Κίνας ἢ ἄλλου τινὸς ἀπομεμακρυσμένου τόπου. Προσεπάθει δὲ ὅπως ἀποφεύγῃ πάντοτε τὰς περὶ Γαλλίας συζητήσεις καὶ μάλιστα παρόντος τοῦ Ρενέου.

Ἡ συμπεριφορὰ αὕτη τῆς βαρωνίδος ἐξηρέθιζεν ἔτι μᾶλλον τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ρενέου καὶ διήγειρεν ἐν αὐτῷ ζωηρὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος ἃς ἡ κυρία Μοντριὲ προσεπάθει παντοιστρόπως νὰ ἀποσκορακίσῃ ἐκ τοῦ νοῦς αὐτοῦ. Ὁ Ρενέος ὅμως πρὸς μεγίστην αὐτῆς δυστυχίαν ἀδιαλείπτως ἀνεμνησθετο τὴν πρὸς τὴν πατρίδα διαγωγὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς μητρὸς του, ἧς ἡ ἀνάμνησις ἀδυσωπῆτως κατέθλιβεν αὐτόν.

Ποῦ νῦν αἱ εὐδαίμονες ἐκεῖναι ἡμέραι, αἱ εὐφρόσυναι διασκεδάσεις, οἱ περίπατοι ἐπὶ τῆς χλόης τοῦ περιθόλου, τὰ γλυκῦ μαιδιάματα τοῦ Ρενέου, ἐναγκαλιζομένου καὶ ἀσπαζομένου τὴν μητέρα αὐτοῦ;

Ἡ κυρία Μοντριὲ μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους καὶ μετὰ δακρῶν ἀνεπόλει συχνάκις πάντα ταῦτα, ἀναλογιζομένη κατὰ τὰς φοικῶδεις ταύτας στιγμὰς τοῦ βίου τῆς τὰ αἴτια, ἅτινα διεχώριζον αὐτὴν ἐκ τῆς εὐδαιμονίας ἐκείνης καὶ κατέστησαν αὐτὴν δυστυχῆ!

Ἡ ἔρημία καὶ ἡ σιγὴ, αἵτινες ἐπεκράτουν ἐν τὸς τοῦ πενθύμου μεγάρου τῆς Βιβιέρης, κατεσπάρασσον τὰ μυχαίτατα τῆς καρδίας τῆς κυρίας Μοντριὲ, ἣτις ἐνόμιζεν ὅτι ἔζη ἐντὸς τάφου.

Πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῆς μεγίστης αὐτῆς θλίψεως καὶ πικρίας ἐφθασεν ὁ χειμῶν! Ὁ ἥλιος ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνῶν καὶ μελανῶν νεφῶν. Οἱ κλάδοι τῶν δένδρων, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν καταπράσινοι ὡς ἐκ τῶν φυλλωμάτων αὐτῶν, εἶχον ἀπογυμνωθῆ ὀλοτελῶς. Ἡ ποικίλλουσα τὸν περιθόλον τοῦ μεγάρου χλόη εἶχε μαρνανθῆ. Οὐδὲν πλέον ὑπῆρχε τὸ θέλγον τὴν καρδίαν εἰμὴ τὸ λευκὸν ὑπὸ χιόνος τῆς γῆς στῆθος. Οὐδὲν ἔτε-

ρον πτηνὸν ἐφαίνετο ἱπτάμενον περὶ τὸν ὀρίζοντα εἰμὴ πλῆθος κοράκων, οἵτινες ἐπικαθήμενοι ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δρυῶν τοῦ περιθόλου, ἔρριπτον διὰ τῆς κινήσεώς των τὴν ἐπ' αὐτῶν εὐρισκομένην χιόνα.

Ἡ κυρία Μοντριὲ διήρχετο ὀλοκλήρους ὥρας καὶ ἡμέρας προσηλωμένα ἔχουσα τὰ βλέμματα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ στιγνοῦ καὶ σκυθρωπάζοντος περιθόλου, ἐνῶ ὁ Ρενέος, τὰ νῶτα ἔχων πρὸς αὐτὴν ἐστραμμένα, ἄλλοτε μὲν ἐκάθητο σύννους ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἄλλοτε δὲ ἀνεγίνωσκε καθήμενος παρὰ τῆ ἐστία καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔχων ἐξηπλωμένους πρὸ αὐτῆς.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1814 καθ' ἣν πυκνὴ ἐπιπτε χιὼν, αἱ δὲ τοῦ Ἡλίου ἀκτίνες μόλις διεπέρων τὴν ὀμιχλώδη ἀχλὺν, ἣτις ἐκάλυπτε τὴν ἀτμοσφαιραν, καὶ ἐφώτιζον τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, ἡ κυρία Μοντριὲ ἐκάθητο κατὰ τὸ σύννεθες πλησίον τοῦ παραθύρου τῆς αἰθούσης αὐτῆς ἀναπολοῦσα τὰς συμφορὰς καὶ τὴν κακοδαιμονίαν αὐτῆς, καὶ ἀναζητοῦσα τὴν αἴγλην νέων ἐλπίδων εὐδαιμονοστέρου μέλλοντος ἐν τοῖς μικροσκοπικοῖς σφαιριδοῖς τῆς χιόνος, ἅπερ ὁ σφοδρὸς πνέων ἄνεμος παρέσυρε μετ' αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ εὐρισκομένη θέσει ἐγείρεται ἀφ' ἑνός ἐντρομος καὶ περίφοβος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος τοῦ περιθόλου εἶχε παρατηρήσει τρεῖς ἱππεῖς ὧν ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις προῦδιδεν ὅτι δὲν ἦσαν κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως τῆς Σαμμεβεόλης. Αἱ λόγχοι αὐτῶν ἐχάρασσον ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τρεῖς μαύρας γραμμὰς.

Ἐκάλεσε τότε τὸν υἱὸν τῆς καὶ λαβοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ἠρώτησε:

— Τίνες εἶναι οἱ ἱππεῖς οὗτοι;

— Μῆτέρ μου, εἶναι Κοζάκοι! ἀπεκρίθη μετὰ ψυχρότητος ὁ Ρενέος.

Καὶ χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ ἐπιπροσθέσῃ ἐπέστρεψε καὶ ἐκάθησε πάλιν πλησίον τῆς ἐστίας.

Εἶναι Κοζάκοι!

Αἱ δύο αὗται λέξεις ἐτάραξαν τὴν κυρίαν Μοντριὲ ἣτις ἔπεσεν ἐκπληκτος καὶ σχεδὸν ἀναίσθητος ἐπὶ τῆς ἐδρας αὐτῆς.

Μυχιά τις φωνὴ ἔλεγεν αὐτῇ ὅτι ἀποτρόπαιον τι γεγονός συνέβη εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἄλλ' ὅμως ἡ θλίψις αὐτῆς δὲν προήρχετο ἐκ συμπαθείας πρὸς τοὺς χωρικοὺς, οἵτινες κατεστρέφοντο καὶ ἐφονεύοντο ὑπὸ τῶν νικητῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐκ λύπης ἐπὶ τῇ ἀποτεφρώσει τῶν χωρίων καὶ τῇ καταστροφῇ τῶν ἀγρῶν αὐτῶν, οὐδ' ἐκ μίσους πρὸς τοὺς αὐτουργοὺς πάντων τῶν δυστυχῶν τούτων. Ἄλλ' ἐκ τινος προσωπικοῦ ὄλως συναισθημάτων. Ἠνόησεν, ὅτι πασχούσης τῆς πατρίδος, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἐμελλε νὰ πάθῃ ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτῆς φιλαυτία.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο κατηφής καὶ σύννους, οὐχὶ ὡς πάντοτε ὡς ἐκ τῶν σκέψεων αὐτῆς περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς φρίκης, ἣν προῦξένησεν αὐτῇ ἡ θέα τῶν τριῶν ἐκείνων Κοζάκων ὧν τὴν ἐν τῇ πεδιάδι ἔλευσιν δὲν ἠδύνατο καλῶς νὰ ἐξηγήσῃ.

Ἠρώτα καὶ ἐξήταξεν ἑαυτὴν ὑπὸ ποίων ἀστάτων δεσμῶν συνεδέετο μετὰ τῆς Γαλλίας, ὥστε ἄμ' ὡς παρέτηρησε τὸ ἔδαφος αὐτῆς καταπατούμενον ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἐκείνων ἵππέων, ἠσθάνθη τι ἐπιβαρύνον αὐτὴν τὴν ἰδίαν.

Ἀκούσθως ὅμως ἠθέλησε νὰ ἀπομακρύνῃ τὰς θλιβεράς ταύτας ἰδέας ἐκ τοῦ νοῦς αὐτῆς.

— Πρὸς τί ἐνδιαφέρομαι, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, ἐὰν ἡ Γαλλία κατεστράφη ἢ οὐ. Τὸ μέγαρον τῆς Βιθιέρης εἰς οὐδὲν ἀνίχει κράτος, εἶναι ἡ πατρίς τοῦ Ρενέου, ὁ παράδεισος αὐτοῦ. Δι' ἐμὲ δὲ εἶναι τὸ πᾶν!

Ἄλλὰ ματαίως προσεπάθει. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ὠνειρεύετο διάφορα συγκεχυμένα φάσματα, ἅτινα κατεσπάρασσον αὐτήν. Ἐβλεπε τοὺς ἀγρίους ἐκείνους ἵππους μετὰ τῶν ἵππέων αὐτῶν μαχομένους λυσσαλέως ἐναντίον τῶν κατόικων τῆς Σαμμεβεόλης.

Τὴν ἐπαύριον δὲ πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου ὁ Βενουὰ ἐντρομος ἔτι ὄλως προσελθὼν ἐξωθεν τῆς αἰθούσης τῆς βαρωνίδος καὶ βιαίως κρούσας τὴν θύραν ἀφύπνισεν αὐτήν, ἥτις τεταραγμένη ὄλως ἠρώτησεν:

— Τί συμβαίνει;

— Κυρία, ἀπήνησεν ὁ Βενουὰ μὲ φωνὴν τρέμουσαν καὶ συγκεχυμένην, ὁ γέρον ἐπιστάτης... οἱ Ρῶσοι... εἶναι κάτω... λέγουσιν ὅτι θὰ κατακλιθῶσιν... ἐδῶ.

— Καλά!... ἔρχομαι.

Ἐνδύεται λοιπὸν πάραυτα ἡ βαρωνίς καὶ καταβαίνει.

Ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ μεγάρου ἴστατο ἐφιππος ἀξιωματικὸς Ρῶσος, εἰς μικρὰν δ' ἀπόστασιν ἡ συνοδεία αὐτοῦ. Ὁπισθεν τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ὄψεως, ὅτι ἦτο ἀρχηγὸς καὶ οὐτινος ὁ ὀξύκροφος πῖλος ἔφερεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς σύνδεμα λευκῶν πτερῶν, ἴστατο ἵππεὺς ἀλλοκότου καὶ ἀγρίας ὄλως μορφῆς. Ἦτο χαρμάνος(1) Κοζάκος φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διφθερωτὸν σκούφον περιτετυλιγμένον διὰ τινος τεμαχίου τρίχρου σημαίας τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, οὐτινος αἱ ἄκραι ἦσαν ἐρριμμένα ἐπὶ τῶν ὤμων του.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ βαρωνίς παρετήρησε τὸν Κοζάκον τούτον τὰ βλέμματα αὐτῆς ἐπροσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ σκούφου, ὃν ἐφόρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Καθὼς ὁ ποταμὸς κατὰ τὸν ῥοῦν αὐτοῦ συμπαρασύρει πᾶν τὸ προστυχόν, οὕτω καὶ ἡ κυρία Μοντριὲ ἐν τῇ ὁρμῇ αὐτῆς ἐκυριεύθη παραχρῆμα ὑπὸ νέου πάθους. Πολλῶν δὲ ἦττον θὰ ἔλγει, εἰ ἐρράπιζον καὶ παρέσυρον αὐτὴν ἐντὸς τοῦ βορβόρου, παρ' ὅσον ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τεμαχίου ἐκείνου τῆς τρίχρου σημαίας, ὅπερ ὁ Κοζάκος ἐκρέμασεν ἐπὶ τοῦ σκούφου αὐτοῦ πρὸς περιφρόνησιν καὶ χλευασμὸν τῆς Γαλλίας.

Ὁ ἄγριος ἐκεῖνος Κοζάκος διὰ τῆς διαγωγῆς του ταύτης ὕβριζεν ἀτίμως τὴν ἠττηθεῖσαν πατρίδα— τὴν Γαλλίαν!

Τὴν πατρίδα. — Ἡ κυρία Μοντριὲ ἠνόησε τότε τί ἐδήλου ἡ λέξις πατρίς! Ἰστατο δὲ ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τῶν προθύρων ὡς ἀγαλμα παριστάνον τὴν Ἀγανάκτησιν ἢ τὴν Λύπην.

Ὁ ἀξιωματικὸς κατέβη τοῦ ἵππου αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθε ταχὺς ἐντὸς τοῦ μεγάρου. Πρῶτος δὲ διελθὼν πρὸ τῆς κυρίας Μοντριὲ ἐχαίρετῆσε φιλοφρόνως αὐτήν. Ἡ βαρωνίς ὅμως χωρὶς οὐδὲ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς νὰ κινήσῃ μετὰ βλέμματος περιφρονητικοῦ ἠτένησεν αὐτόν. Ἄλλ' ὅτε μετὰ τὸν ἀξιωματικὸν διῆλθε πρὸ αὐτῆς ὁ Κοζάκος ἐ-

(1) Ἀρχηγός.

κεῖνος, ἡ κυρία Μοντριὲ ὤρμησεν ἐπ' αὐτοῦ ὡς λυσσαλέος κύων, ἀφήρπασε βιαίως διὰ τῆς ἀριστερᾶς αὐτῆς χειρὸς τὸν σκούφον αὐτοῦ ἐκ τῆς κεφαλῆς του καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἐρράπισεν αὐτόν. (ἀκολουθεῖ).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

—ο—ο—

Η Α. Θ. Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'.

(Πρωτότυπος Σκιαγραφία)

Ἀνταποκρινόμενοι εἰς ἐνθερμον πόθον, εἰς κοινὴν ἐπιθυμίαν ἐκδηλωθεῖσαν ἡμῖν ἐπανειλημμένως ὑφ' ἀπάντων τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν ἀποφασίζομεν ὅπως ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Λευκώματι τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» χαράξωμεν τὴν σκιαγραφίαν τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις ἀπεθανάτισε πράγματι διὰ τὸ Γένος καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοῦ συνετοῦ ἐκείνου πρωθιεράρχου, ὅστις κατέστη διὰ τῶν πράξεων αὐτοῦ εἰς τῶν ἐξοχωτέρων τοῦ Ἔθνους ἡμῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν, τοῦ δεξιῦ ἐκείνου Ποιμενάρχου τοῦ δοξασαντος τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ μετ' αὐτῆς σύμπαντα τὸν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμόν, τὴν σκιαγραφίαν, λέγομεν, τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ νῦν ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'.

Ἀναλαμβάνοντες ὅπως παράσχωμεν εἰς τὸ ἀπανταχοῦ ὁμογενὲς δημόσιον τὴν ἠθικὴν εἰκόνα τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ, συναισθανόμεθα πληρέστατα ἅπασαν τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἡμετέρου καλάμου, καὶ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν ἡμετέρων γνώσεων ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἐξεικονίσωμεν πρεπόντως τὰς θυμασίας τοῦ ὀξύνου τουτοῦ ἱεράρχου ἀρετὰς, τὰ πολύτιμα αὐτοῦ προσόντα καὶ ἀφηγηθῶμεν ἐπακριβῶς τὰς μεγάλας ἐκεῖνας πράξεις δι' ὧν ὁ ἔθνοφελὴς οὐτος Ποιμενάρχης κατόρθωσε νὰ παράσχη νέαν εἰς τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν χειραφετήσεως ζωὴν καὶ ἐγκαινιάσῃ ἐν γένει

νέαν διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἐποχὴν, ἐποχὴν ἀληθοῦς προόδου ἐπιτελουμένης μετὰ ἐξαιρετικῆς περισκεψέως ἀφ' ἐνός καὶ θαυμαστῆς ἐνεργητικότητος ἀφ' ἑτέρου.

Στερούμενοι γλαφυρότητος καλάμου καὶ λοιπῶν ἀναγκαίων προσόντων ἐπιχειροῦμεν σήμερον συνεπείᾳ ἰσχυρᾶς τῆς φίλης διευθύνσεως τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἐπιμονῆς ὅπως παράσχωμεν τῷ ἑλληνικῷ δημοσίῳ ἀτελῇ τινα καὶ βραχείαν σχετικῶς πρὸς τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνδρός, Ἰωακείμ τοῦ Γ' σκιαγραφίαν, πράττοντες τοῦτο μετὰ ποσαύτης μᾶλλον δειλίας καθ' ὅσον ἑτέρα τοῦ Πατριάρχου τούτου σκιαγραφία ἦν ἕτερος τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων ἠθέλησε νὰ γράψῃ ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἐκρίθη λίαν αὐστηρῶς, χαρακτηριθεῖσα ὑπὸ πάντων ὡς λίαν ἀτελής καὶ καθ' ὅλα ἀνεπιτυχής. Διὸ παρακαλοῦμεν ἐκ τῶν πρυτέρων τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ὅπως κρίνωσι τὴν σκιαγραφίαν ἡμῶν ταύτην μᾶλλον ἐπιεικῶς ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν θὰ ἐπιτύχωμεν ἐν αὐτῇ νὰ ἐξεικονίσωμεν πρεπόντως τὸν προσφιλεῖ αὐτῶν Ποιμενάρχην.

*
**

Ἄν τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἠτύχησε κάποτε νὰ ἴδῃ ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου ἀνερχομένους ἀνδρας διὰ τῶν πολυτίμων αὐτῶν ἀρετῶν καὶ καρτερικῆς τῶν συμφερόντων αὐτοῦ ὑπερασπίσεως διασώσαντας τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἀπὸ μεγάλων κινδύνων καὶ φοβερῶν καταστροφῶν, ἂν ἡ Ὀρθοδοξία ἔσχε κάποτε τὸ ὑπέρτατον εὐτύχημα τοῦ νὰ ἴδῃ ὑπερμαχοῦντας αὐτῆς ἐκτάκτους, καὶ πλήρους εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτῆς ἀφοσιώσεως, ἀνδρας καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπαρξίν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς θυσιάσαντας, ἂν τέλος ἡ Βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν ἱστορία ἐν ταῖς ἀθανάτοις αὐτῆς δέλτοις ἠδυνήθη νὰ ἀναγράψῃ χρυσοῖς καὶ φαεινοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα τῶν κλεινῶν ἐκείνων Πατριαρχῶν Φωτίου, Κηρουλαρίου, καὶ Σχολαρίου, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ μέλλουσα τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἱστορία πλησίον τῶν σεπτῶν τούτων τοῦ Γένους ἡμῶν πρωθιεραρχῶν, ὧν τὰ ὀνόματα μετ' ἄκρας εὐλαθείας καὶ ἀληθοῦς σεβασμοῦ φέρει καὶ σή-

μερον ἔτι εἰς τὰ χεῖλη ἅπαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, — θέλει ἀναγράψει μίαν ἡμέραν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πολυτίμου τούτου τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀρχηγῶ ὅστις, ἂν δέον νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν κατὰ τὸ διετὲς τῆς Πατριαρχείας αὐτοῦ διάστημα ἐπιτελεσθέντων, ἀπὸ οὐχὶ ὀλιγωτέρων κέκληται νὰ λυτρώσῃ τὸ Ἔθνος ἡμῶν κινδύνων καὶ οὐχὶ ὀλιγωτέρας κέκληται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ὑπηρεσίας, διὰ φαινῶν ἐπίσης λέγομεν, γραμμάτων θέλει ἀναγράψει καὶ τὸ σептὸν ὄνομα **ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ'.**

Ἐν τῇ ιδιότητι ἡμῶν ὡς πιστῶν καὶ ἀμερολήπτων συγχρόνων χρονικογράφων ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους τὸ ἔργον τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν προόδου εἶχεν ὑποστῆ ἀνεξήγητον μὲν πλὴν ἀληθῆ ἀναστολήν. Ὁ ἔνθερος ἐκεῖνος ζῆλος, ὁ ἀληθὴς ἐκεῖνος ἐνθουσιασμός ὅστις ἐπεκράτει ἄλλοτε ἐν ταῖς ἐνεργείαις τῶν ἀναλαμβάνοντων τὴν διεύθυνσιν τῆς πνευματικῆς ταύτης κινήσεως ἤρξατο ἐξασθενούμενος ἵνα μὴ εἴπωμεν ὀλοσχερῶς ἐκλείπων. Ἐκαστος ἠσθάνετο ὅτι τὸ Ἔθνος ἡμῶν ἐβάδιζε λίαν βραδέως, ὅτι διετέλει ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν μαρσαματικῆς στασιμότητος· πάντες δὲ ἠγνόουν ὅτι ἔδει νὰ ἐπέλθῃ νέα ἀναγέννησις, ὅτι εἰς τὸ σπουδαῖον ἔργον τῆς πνευματικῆς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν χειραφετήσεως ἦτον ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἰσχυρὰ ὤθησις ἣτις νὰ ἀναγείρῃ ἡμᾶς τοῦ βαθέως ἐκείνου ληθάργου ὅστις λεληθῶτως ἤρξατο καταλαμβάνων ἡμᾶς. Οἱ ἐν ταῖς ἐθνικαῖς ἡμῶν ἐνεργείαις πρωταγωνιστοῦντες ὁμογενεῖς καθηνοῦν εὐκρινέστερον τῶν λοιπῶν τὰ αἷτια τῆς λυπηρᾶς ταύτης στασιμότητος· καθηνοῦν δηλονότι ὅτι τὰ αἷτια ταύτης ἔδει νὰ ἀναζητήσῃ τις ἐν τῇ ἐλλείψει δραστηριότητος, ἐν τῇ ἐλλείψει δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτάτου ἐκείνου πνευματικοῦ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀρχηγῶ, ἐξ οὗ ἀναγκαίως ἔδει νὰ πηγάζῃ πᾶσα κίνησις, πᾶσα πρωτοβουλία. Ἡ ἰδέα αὕτη ἤρξατο βαθμηδὸν καθισταμένη εὐκρινέστερα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· σιωπηλῶς δὲ — ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων κατεδείχθη — πάντες ἠσπάζοντο ταύτην καὶ παρεδέχοντο τὸ ὀρθὸν αὐτῆς. ἠγνόουν ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅτι τὸ

Ἔθνος ἡμῶν ὅπως ἐξέλθῃ τῆς μαρσαματικῆς ταύτης καταστάσεως ἐν ἣ κατὰ τὰ τελευταῖα διετέλει ἔτη ἔδει τῆς ἀνωτάτης πνευματικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς νὰ προϊσταται ἀνὴρ ἔχων ἰσχυρὰν θέλησιν, πεπρωτισμένον δι' ἐκτάκτου ὄξυνοίας καὶ λοιπῶν ἀναλόγων προσόντων ὅπως ρυθμίζῃ διασφιβαρᾶς χεῖρὸς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν κίνησιν καὶ — τοῦθ' ὅπερ, τὸ σπουδαῖον — παρέχῃ τοῖς πᾶσι τὴν ἀνεπιφύλακτον ἐκείνην ἐμπιστοσύνην ἣν ἀναγκαίως τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα ἔδει νὰ ἔχῃ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀνωτάτου αὐτοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγῶ καὶ ἣν δυστυχῶς, μεθ' ὅλον τὸν εἰλικρινῆ σεβασμὸν ἐν αἰσθανόμεθα πρὸς τοὺς τελευταίους γεραροὺς ἡμῶν Πατριάρχας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκρύψωμεν ὅτι πολὺ ὀλίγον εἰς αὐτοὺς ἠσθάνετο. Διὸ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας καθ' οὓς Ἰωακεῖμ ὁ Β'. ἐξησθενημένος καὶ γεγηρακῶς ἠναγκάζετο νὰ ἐφυσυχάζῃ ἐν τῇ νήσῳ Χάλκη, τὰ ὄμματα τῶν Πατέρων τοῦ Ἔθνους ἡμῶν καὶ ἀπάντων τῶν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἡμῶν πράγμασιν ἐνεργῶν λαμβανόντων μέρος ὁμογενῶν ἐστράφησαν πρὸς τὸν νουνεχῆ, δραστήριον καὶ δημοτικὸν ἐκεῖνον ἱεράρχην, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι συνήνου θαυμασίως ἐν ἑαυτῷ, ἅπαντα τὰ πολύτιμα προσόντα ἅτινα τὸ σοβαρὸν καὶ κρίσιμον τῶν περιστάσεων ἀπήρτει νὰ περικοσμήσῃ ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἀνελάμβανε τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀρχηγίαν, ἐστράφησαν πρὸς τὸν δημοφιλῆ ἐκεῖνον ποιμενάρχην ὅστις κατὰ τὸ δικαπενταετὲς τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ διάστημα ἐπολιτεύθη πάντοτε συμφώνως τῶν ἐθνικῶν ἀπαιτήσεων, ἐν δὲ ταῖς σπουδαῖαις ἀρχιερατικαῖς θέσεσιν ἐν αἷς ἐχρημάτισε κατέδειξεν ὅτι ἐστὶν πεπρωτισμένος δι' ἀληθοῦς διοικητικοῦ πνεύματος, οὕτως πολλοὶ ὀλίγοι δυστυχῶς τῶν ἡμετέρων ἱεραρχῶν εὐμοιροῦσι, τὰ ὄμματα τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἐστράφησαν, λέγομεν, πρὸς τὸν ἐθνοφελῆ μητροπολίτην **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Κ. ΙΩΑΚΕΙΜ.**

* *

Μόλις Ἰωακεῖμ ὁ Β'. παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ Ἔθνος μιᾷ φωνῇ ἐζήτησεν ὅπως ὁ προσφιλὴς αὐτῷ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ οὐχὶ ἕτερος προσκληθῆ ἐπὶ τὸν Πατριαρχί-

κὸν Θρόνον. Ἐνετείλατο τοῖς ἀντιπροσώποις αὐτοῦ ὅπως ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ μόνου ψηφίσωσι, κατέδειξε δὲ λίαν ἐναργῶς ὅτι τὴν φορὰν ταύτην ἠγνόει ὅπως ἡ θέλησις αὐτοῦ ἦ σεβαστὴ καὶ κατὰ γράμμα ἐκπληρωθῆ. Οὕτω δὲ τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1878 κοινῇ ψήφῳ τῶν ἀντιπροσώπων Ἐκκλησίας καὶ λαοῦ ἀνεδεικνύετο Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἰωακεῖμ ὑπὸ τὸ ὄνομα **ΙΩΑΚΕΙΜ ὁ Γ'.**

Ἀκμαία καὶ ζωηρὰ διατηρεῖται εἰσέτι ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ὀρθόδοξου πληρώματος ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀπεριγράφτου ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ μεθ' οὗ ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἐκλογή Ἰωακεῖμ τοῦ Γ'. ἐνθουσιασμοῦ ὅστις, οὐδόλως δισταζόμενος νὰ εἴπωμεν ὅτι, εἰς οὐδένα τῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν τουλάχιστον ἐκλεγέντων Πατριαρχῶν παρετηρήθη. Θὰ ἔλεγε τις ὅτι τὸ Ἔθνος ἀνέπνεεν ἐλευθερώτερον διότι ἔβλεπεν ὅτι ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ἀνήρχετο τὴν φορὰν ταύτην ἀνὴρ ἄξιος τῶν περιστάσεων, διότι ἔβλεπεν ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχεν ὅ,τι ἀπαιτεῖται ὅπως ἐκπληρώσῃ ἐπιτυχῶς τὸν σπουδαῖον αὐτοῦ προορισμὸν καὶ ὀδηγήσῃ τὸ πολύτιμον σκάφος οὗτινος τὴν πηδαιουσίαν ἐν τῷ μέσῳ οὕτως σφοδρῶ κλύδωνος ἀνελάμβανεν εἰς ἀσφαλῆ καὶ σωτήριον λιμένα, διότι ἔβλεπε τέλος ὅτι ἐσεβάσθησαν τῆς θελήσεως αὐτοῦ καὶ ἐξελέξαντο Ἰωακεῖμ τὸν Γ'.

Τὸ Ἔθνος ἀνέκυψε πράγματι ἐκ τοῦ ληθάργου· ἡ δὲ κορωνὴ τῶν διαπρεπῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ὁμογενῶν, ὁ δὲ πάντας ἐθνοφιλὴς ὁμογενὴς κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ** καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ὁμογενεῖς ἐφιλοτιμήθησαν νὰ παράσχωσι τῷ συνετῷ τούτῳ Πατριάρχῃ, ὃν τοσοῦτον ἐσέδοντο καὶ ἐξέτιμον, πάντα τὰ μέσα ὅπως πραγματοποιήσῃ τὰ μεγαλεπίβουλα αὐτοῦ σχέδια καὶ τοὺς ἐθνοσωτηρίους αὐτοῦ σκοπούς. Τὰ χρήματα, ὧν τοσαύτη ἐπὶ τῶν προηγουμένων Πατριαρχῶν ὑπῆρχε σπάνις, ἔρευσαν ἀπανταχόθεν κατὰ τὴν ἀκριβεστέραν τῆς λέξεως σημασίαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις· ὁ δὲ Ἰωακεῖμ ὁ Γ'. ἠδυνήθη οὕτως ἐν βραχεῖ, βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι διὰ τῆς ἐκτάκτου αὐτοῦ ἀποφασιστικότητος καὶ πο-

λυτίμων μέσων ἅτινα παρέσχον αὐτῷ προθύμως οἱ βαθύπλουτοι ὁμογενεῖς, νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἔργα, ὧν οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτελέσωσιν ἄλλοι — δέον νὰ εἴπωμεν τὴν λυπερὰν ταύτην ἀλήθειαν — ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκάδας πατριαρχεύσαντες ἐτῶν.

* *

Δὲν ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς ἀπάτας τὰς πράξεις Ἰωακεῖμ τοῦ Γ'. ἐννοοῦμεν ὅτι δέον νὰ πληρώσωμεν οὐχὶ μίαν ἢ δύο σελίδας ἀλλ' ὀλόκληρα τεύχη τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἂν θελήσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἀκριβῶς εἰς τὸ ὀρθόδοξον δημόσιον ἀπάτας τὰς πολυτίμους τοῦ Ποιμενάρχου τούτου ἐνεργείας καὶ ἀπαριθμήσωμεν τὰς σπουδαίας ἐθνικὰς ἀνάγκας ἃς διὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ἐκτάκτου δραστηριότητος ἠδυνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ· περιοριζόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ἴσπλως τὰ σπουδαιότερα ἐθνικὰ ἔργα, ἅτινα Ἰωακεῖμ ὁ Γ'. κατόρθωσε κατὰ τὸ διετὲς μόλις τῆς Πατριαρχείας αὐτοῦ διάστημα νὰ ἐπιτελέσῃ.

* *

Ἐν πρώτοις ἅμα ἀνελθὼν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἰωακεῖμ ὁ Γ'. ἐσκέφθη ὅτι τὸ Πατριαρχικὸν ἐνδιαίτημα οὐδόλως ἀντεπεκρίνετο πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐξασκῆ τὸ ἐξωτερικὸν ἐκεῖνο γόητρον ὅπερ ἀναγκαίως ἡ κατοικία τοῦ ἀνωτάτου τοῦ Ἔθνους ἡμῶν πνευματικοῦ ἀρχηγῶ ἔδει νὰ ἐξασκῆ ἐπὶ παντὸς τοῦ ἐπισκεπτομένου αὐτῆν. Τὰ σεσαθρωμένα καὶ ἐτοιμόρροπα ἐκεῖνα Πατριαρχεῖα οὐδόλως ἐξεπλήρουν τὸν προορισμὸν αὐτῶν· οἱ δὲ ὁμογενεῖς μετὰ μεγίστης πάντοτε λύπης ἔβλεπον τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἐθνάρχου αὐτῶν ἐν τοιαύτῃ οἰκτρᾷ διατελοῦντι καταστάσει. Διὸ Ἰωακεῖμ ὁ Γ'. ἀπεφάσισεν ἀμέσως τὴν **ΕΠΙΣΚΕΥΗΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ** καὶ τὴν οἰκοδομὴν ἐτέρων παρατηρημάτων, κριθέντων ἀναγκαίων.

Οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἐθεώρησαν καθῆκον αὐτῶν ὅπως οὐ μόνον παράσχωσι τῷ προσφιλεῖ αὐτῶν Πατριάρχῃ τὸ διὰ τὴν ἐπισκευὴν ταύτην ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσόν, ἀλλ' ἀναλάβωσι καὶ τὴν ἐσωτερικὴν τῶν αἰθουσῶν τῶν Πα-

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΙΩΑΚΕΙΜ Γ΄.

τριαρχείων διακόσμησιν. Ὁ δὲ ἐπισκεπτόμενος σήμερον τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τὰς αἰθούσας αὐτῶν καταλαμβάνεται ὑπ' ἀληθοῦς εὐχαριστήσεως ἀντὶ τῆς δυσαρέστου ἐκείνης ἐντυπώσεως ἣν ἐξήσκουεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὰ πεπαλαιωμένα, ζοφερά καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης διακοσμῆ-

σεως Πατριαρχικά ἐκεῖνα δωμάτια ἅτινα ἔβλεπεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν προηγουμένων Πατριαρχῶν.

* *

Η ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΡΡΥΘΜΗΣΙΣ ἄ-

Ο ΕΘΝΟΦΙΛΗΣ ΟΜΟΓΕΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

ποτέλεσεν ἀμέσως ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Πατριαρχείας αὐτοῦ ἰδιαιτερον διὰ Ἰωακείμ τὸν Γ΄. μερίμνης ὀντικείμενον. Πᾶς τις ὁμολογεῖ ὅτι συνεπεῖα τῆς ἀδρανεῖας τῶν τελευταίων Πατριαρχῶν ἡ λειτουργία τῶν διαφόρων πατριαρχικῶν τμημάτων ἤρξατο κάπως χαλαρομένη, τοῦθ' ὁπερ συνενοούμενον μετὰ τῆς οἰκονομικῆς καχε-

ξίας καὶ τῆς ὡς ἐκ ταύτης καθυστερήσεως τῶν μισθοδοσιῶν τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, ἐπέφερον ἀληθῆ τῆς λειτουργίας ταύτης παραλυσίαν.

Ἰωακείμ ὁ Γ΄. κατενόησεν ὅτι ἀντὶ πάσης θυσίας ἔδει νὰ ἐπιφέρῃ θεραπεία τῆς ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως. Λαθὼν δὲ διάφορα μέτρα

σχετιζόμενα πρὸς τὴν διακανόνησιν τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου πατριαρχικοῦ γραφείου, ἐφρόντισε συνάμα ὅπως ἐξεύρη ἐκτάκτους πόρους καὶ ἐξασφάλισεν τὴν τακτικὴν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων πληρωμὴν. Οὕτως ἡ λειτουργία τῶν διαφόρων πατριαρχικῶν τμημάτων οὐδόλως σήμερον χωλαίνει καὶ ἡ ἀκριβεστέρᾳ ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ κανονικότης.

* *

Η ΔΙΑΚΑΝΟΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΧΡΕΟΥΣ ἐστὶ συνάμα ἐν τῶν κατορθωμάτων ἐκ τῶν πολλῶν ἐκείνων ἀτινα εἰς μόνην Ἰωακείμ τοῦ Γ'. ὀφείλονται τὴν πρωτοβουλίαν. Ὁ νοήμων ἱεράρχης κατενόησεν ὅτι ἂν τὰ χρέη ταῦτα ἀφίεντο ἐκχερεῖ καὶ οὐδεμία περὶ αὐτῶν ἐλαμβάνετο μέριμνα, τὸ τοιοῦτον θὰ παρενέβαλε πάντοτε προσκόμματα εἰς τὴν οικονομικὴν τῶν Πατριαρχείων ἀναγέννησιν ἣτις καὶ δυσκόλως ἄνευ τῆς διακανόνισεως αὐτῶν θὰ ἐπραγματοποιεῖτο. Διὸ τῇ ἐπιμόνῳ αὐτοῦ εἰσηγήσει εἰς τῶν βαθυπλότων καὶ ὄντως φιλογενῶν ὁμογενῶν, ὁ κ. ΖΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΤΣ, ἐχορήγησε τὸ ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς πραγματοποίησιν τῆς διακανόνισεως ταύτης, τοῦ δανείου τούτου ἐξωφληθησομένου διὰ τῶν προσόδων τοῦ γραφείου τῶν Πρωτοκόλλων.

* *

Διακανόνισας ἀρκούντως τὴν οικονομικὴν τῶν μέχρι τοῦδε χρεωκοπόντων κατάστασιν ἐσκέφθη ὅτι ἡ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ καὶ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ἦτο μεγίστη διὰ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἀνάγκη. Εὐρέθησαν δὲ ἐν Εὐρώπῃ δύο ὁμογενεῖς, ἐξ ἐκείνων ὀλίγες, καίτοι μακρὰν, ὑπὸ ζωηροῦ ὄμως καὶ πάντοτε ἀκμαίου ἐμποροῦνται ζήλου, οἱ κ.κ. Μιχαὴλ Ζαρίφης καὶ Δ. Σγούτσας, ἐξ ὧν ὁ μὲν προσήνεγκε χιλιόλιρον συνδρομὴν πρὸς οἰκοδομὴν ἰδιαιτέρου κτιρίου, χρησιμεύσαντος διὰ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον, ὁ δὲ ἀνέλαβε τὴν ἰδίαις δαπάναις ἀγορὰν καὶ ἀποστολὴν τοῦ Τυπογραφικοῦ ὑλικοῦ.

Ἐκτὸς τούτου ἡ Α. Παναγιότης ὁ μωσοφιλὴς Ποιμενάρχης ἀπεφάσισε τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐκδοσιν ἐβδομαδιαίου περιοδικοῦ φέροντος

τὸν τίτλον ἡ «Ἀλήθεια» καὶ ἀπὸ τῆς 1ης προσεχοῦς Ὀκτωβρίου ἐκδοθησομένου.

* *

Διακανόνισας καὶ ἐπαισθητὰς εἰσαγωγῶν βελτιώσεις εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῶν Πατριαρχείων λειτουργίαν Ἰωακείμ ὁ Γ'. ἐστρεφεν ἀμέσως τὸ ὄμμα αὐτοῦ πρὸς τὰ ἔξω καὶ διὰ τῆς ἐκτάκτου ἐκείνης δραστηριότητος ἣτις ἐστὶ τὸ κυριώτερον αὐτοῦ χαρακτηριστικὸν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν πολλῶν σπουδαίων ἐθνικῶν ἀναγκῶν, ὧν πάντες ὁμολογοῦν τὴν σπουδαιότητα καὶ προθύμως εἰς τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν νὰ συντελέσωσιν ἀνελάμβανον, πλὴν δὲν ὑπῆρχεν ἐκ μέρους τῶν κατὰ καιρὸν ἐθναρχῶν ἡμῶν ἡ πρωτοβουλία ἐκείνη, ἣτις ἀναγκαιῶς ἔδει νὰ ὑπάρχη πρὸς ἐπιτελεσιν αὐτῶν. Ἡ ἀνεγερσις ἀξιοπρεποῦς καὶ καταλλήλου οἰκοδομῆς διὰ τὴν Μ. τοῦ Γένους σχολῆν, καίπερ ἐπὶ τῆς προκατόχου Πατριαρχείας σχεδιασθεῖσα καὶ ἀπορασιθεῖσα, οὐχ ἦττον εἰς τὴν ἐπίσπευσιν τῆς πραγματοποιήσεως τῆς σπουδαίας ταύτης ἐθνικῆς ἀνάγκης κατὰ μέγα μέρος καὶ Ἰωακείμ ὁ Γ'. συντέλεσεν.

Ἦτο πράγματι λυπηρὸν, ἦτον ἄμεσος κατὰ τῶν φιλογενῶν τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν αἰσθημάτων προσβολή, ἦτο τι πλέον, ἦτον αὐτόχρημα ἐξευτελισμὸς καὶ ταπεινώσις διὰ τὸ ἡμέτερον ἔθνος νὰ βλέπωμεν τὴν γεραρὰν ἡμῶν σχολῆν, τὴν πνευματικὴν ἐκείνην κολυμβήθραν ἐν ἣ πάντες σχεδὸν ἐβαπτίσθημεν καὶ ἐξ ἧς ἀπεκομίσσαμεν τὰ νάματα τῆς ἀληθοῦς ἐλληνικῆς παιδείας καὶ ἀγωγῆς, τὴν Μεγάλην ἐκείνην σχολῆν ἣτις ὡς γηραιὰ δρυς ἐν τῷ μέσῳ τοσοῦτων πολλῶν δισσώθῃ ἐτῶν καὶ ἣτις πάντοτε οὕτως ἀγλαοῦς ἐπιφέρει καρπούς, οὕτως ἐν εὐπαιδευτοῦς παράγει νέους ὅτινες διασπείρουσι τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Ἦτο πράγματι ἐθνικὴ, λέγομεν, ταπεινώσις νὰ βλέπωμεν ἀπαθῶς τὸ οἰκοδόμημα τῆς γεραρᾶς ταύτης σχολῆς σεσαθρωμένον καὶ ἐτοιμόρροπον. Ἡ δὲ Μ. τοῦ Γένους ἡμῶν σχολὴ νὰ περιέρχεται οἶονεῖ ἐπαιτοῦσα ἀπὸ ταύτης εἰς ἐκείνην τὴν ἀρχιερατικὴν οἰκίαν ὅπως ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλὸν αὐτῆς προορισμόν.

Οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἀλγεινὴν ἐπὶ τῇ καταστάσει ταύτῃ ἠσθάνοντο λύπην μέχρις οὐ δύο ἄνδρες ὧν τὰ ὀνόματα θέλει πάντοτε μνημονεύει μεθ' ὑπερτάτης εὐγνωμοσύνης ἡ γεραρὰ σχολή, ὧν τὰ ὀνόματα θέλει ἐγγράφει ἐν τοῖς μυχίοις τῶν καρδιῶν αὐτοῦ σύμπαν τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ὁ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΒΑΤΟΠΕΔΙΝΟΣ καὶ ὁ κλεινὸς ὁμογενὴς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ ἐχορήγησαν μέγα μέρος τοῦ σπουδαίου χρηματικοῦ ποσοῦ ὅπερ ἀπῆρτετο πρὸς ἀνεγερσιν τῆς ἐθνικῆς ταύτης οἰκοδομῆς. Ὁ δὲ Ἰωακείμ ἐξωμάλυνεν ἅπαντα τὰ παρεμβαλλόμενα προσκόμματα καὶ ἔθηκε πρὸ μηνῶν τὸν θεμέλιον λίθον τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς. τὸ δὲ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἐθνικὸν οἰκοδόμημα θέλει ἐπιτρέψει εἰς τὴν γεραρὰν ἡμῶν ταύτην σχολὴν ὅπως ἐκπληροῖ ἀνετώτερον τὸν προορισμόν αὐτῆς.

* *

* *

Τὰ ἐν Ἑπταपुरγίῳ Φιλανθρωπικὰ ἡμῶν καταστήματα ἀπετέλεσαν ἰδιαιτέρον ἀντικείμενον μερίμνης πρὸς ὁ Ἰωακείμ ὁ Γ'. ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Ἡ ἔλλειψις ἰδιαιτέρας οἰκοδομῆς διὰ τὰ ἀτυχῆ ἐκεῖνα θύματα τῶν ἀνθρώπων περιπετειῶν, τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ἀνθρώπινα ὄντα ὧν ἐσθέθη ἡ διάνοια καὶ ἄτινα ἀποκλειόμενα τῆς κοινωνίας ζῶσι σωματικῶς μόνον μακρὰν αὐτῆς, ἦτο λίαν ἐπαισθητὴ. Ἡ καρδία καὶ αὐτῶν τῶν ἀναλγεινοτέρων ἀνθρώπων συνεκινεῖτο λίαν βαθῶς ὡς αἰεὶ ἐπισκεπτόμενοι τὰ φιλανθρωπικὰ ἡμῶν ταῦτα καταστήματα ἐβλεπον τὰ ταλαίπωρα ταῦτα ἀνθρώπινα πλάσματα δίχην κτηνῶν συναγελαζόμενα ἐν στενοτάτῳ οἰκοδομῇ καὶ οἰκτρῶς τὸν βίον αὐτῶν τελευτῶντα.

Εὐτυχῶς εὐρέθη εἰς γενναῖος ὁμογενὴς, μία μεγάλη καρδία, ἣτις συνεκινήθη ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν ἀτυχῶν τούτων καὶ πρῶτον οὗτος ἐχορήγησεν ἐν μέρος τοῦ ἀναγκαίου χρηματικοῦ ποσοῦ ὅπως ἀνεγερθῇ ἰδιαιτέρον δι' αὐτοὺς οἰκοδόμημα. Ὁ ὁμογενὴς δὲ οὗτος ἐστὶν ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ, ὅστις εἰς τὴν κατὰ τὴν 1ην τοῦ ἔτους 1879 πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ μεταβάσαν ἐπιτροπὴν τῶν Φιλανθρωπικῶν τούτων

καταστημάτων ἐδήλωσεν αὐθορμήτως ὅτι χορηγήει τὸ ποσὸν 1000 λιρῶν ὅπως ὁμοῦ μετ' ἄλλων δωρεῶν διαφόρων ὁμογενῶν χρησιμεύσῃ διὰ τὴν οἰκοδομὴν Φρενοκομείου. Ἦρκει δὲ νὰ σκεφθῆται ὅτι ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου κάθηται Ἰωακείμ ὁ Γ' ὅπως οὐδεμίαν αἰσθανθῆ ἀνησυχίαν καὶ περὶ τῆς ἐξευρέσεως τῶν πρὸς ἐπιτελεσιν τῆς ἐθνικῆς ταύτης οἰκοδομῆς ἀπαιτουμένων πόρων. καὶ ὄντως διὰ τῶν ἀκαταβλήτων αὐτοῦ προσπαθειῶν ὁ ἀκάματος ἡμῶν Ποιμενάρχης ἐξεῦρε καὶ τὸ λοιπὸν χρηματικὸν ποσόν. Πρὸ ὀλίγων δὲ μηνῶν ἔθηκεν ἰδίαις χερσὶ καὶ τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ἐν Ἑπταपुरγίῳ Φρενοκομείου.

* *

* *

Ἐτέρα ἐθνικὴ ἀνάγκη ἣτις πρὸ πολλοῦ ἔδει νὰ ἐπιτελεσθῇ καὶ ἣτις ὄμως τίς εἶδεν ἐπὶ πόσα ἔτι ἔτη θὰ ἔμενον ἀνεκπλήρωτος ἄνευ τῆς ἐνεργοῦ Ἰωακείμ τοῦ Γ' πρωτοβουλίας. Ἡ ἐθνικὴ αὕτη ἀνάγκη ἦτον ἡ περιτοίχησις τοῦ ἐν Ἑγρικαπίῳ νεκροταφείου.

Ἦτο πράγματι λυπηρὸν νὰ βλέπη τις ἀπεριτοίχιστον τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο γήπεδον ἐφ' οὗ θάπτονται τὰ λείψανα τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἰωακείμ ὁ Γ' ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναπληρώσῃ καὶ τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐθνικὴν ἀνάγκην. Τὸ δὲ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν ἐπορίσθη διὰ κοινῆς τῶν ὁμογενῶν συνδρομῆς.

* *

* *

Ἡ κατάσταση τοῦ κατωτέρου ἡμῶν κλήρου ἐστὶ τὸ ἀντικείμενον πρὸς ὁ δύναται τίς νὰ εἴπῃ ὅτι Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐπέστησεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν καὶ ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τοῦ ὁποῦ μετ' ἐκτάκτου ἐνεργητικότητος εἰργάσθη. Μεγίστην βεβαίως πᾶς ἀληθῆς ὀρθόδοξος αἰσθάνεται λύπην βλέπων τὴν παχυλὴν ἀμάθειαν ἐν ἣ διατελεῖ ὁ κατώτερος ἡμῶν κλήρος καὶ τὴν ὡς ἐκ ταύτης λίαν ἀτελῆ ἐκπλήρωσιν τῆς σπουδαίας αὐτοῦ ἀποστολῆς. Ὁ ἀμαθὴς ἱερεὺς ὑφ' ὁσονόποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐμφορεῖται ἀγαθῶν προθέσεων, ὁσονόποτε εὐαγγελικαί καὶ ἂν ὦσιν αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, οὐδέποτε θὰ δυναθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπαξίως τὸν ἱερὸν αὐτοῦ προορισμόν. Τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐστερεῖτο μέχρι τοῦδε σχολῆς

ἤτις νὰ χορηγῇ τὴν στοιχειώδη παιδείαν εἰς τοὺς μέλλοντας τούτους τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας. Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐσκέφθη ὅτι δεῖον νὰ ἀναπληρώσῃ ἐν μέρει τὸνλάχιστον καὶ τὴν σπουδαίαν ταύτην ἀνάγκην, διὸ συνέστησε τὴν ἐν Χάλκῃ ἱερατικὴν σχολήν.

Οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἐνθέρμως ἐπέδοκίμασαν τὴν ἰδρυσιν τοῦ ἱεροῦ τούτου καθιδρύματος, προθύμως δὲ πάντες παρέσχον τῷ Πατριάρχῃ τὴν ἀναγκαίαν συνδρομὴν πρὸς παγίωσιν αὐτοῦ, ὡς κατεδείχθη ἐκ τῆς ἐνθέρμου ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχε παρὰ τῶν ἐν Ρουμανίᾳ ὁμογενῶν ὁ ἐσχάτως πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς ἱερατικῆς σχολῆς ἀποσταλεῖς Ἅγιος Ἀμφιπόλεως.

* *

Οἱ γεγραμμένοι ἐκεῖνοι ἀπόμαχοι τῆς Ἐκκλησίας στρατιῶται, οἱ ἀπαντα τὸν βίον αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀφιερῶσαντες ἦσαν καταδικασμένοι νὰ κυλιῶνται κατὰ τὰς ἐσχάτας τοῦ βίου αὐτῶν ἡμέρας ἐν ζοφεραῖς οἰκίαις τῶν στενωπῶν τοῦ Φαναρίου καὶ διέρχωνται ἐν μεγίστῃ τὸν βίον αὐτῶν στερήσει. Ὑπὲρ τῶν γεραρῶν τούτων πατέρων ἔδει ἐξ ἀπαντος νὰ ληφθῇ φροντίς, νὰ δημιουργηθῇ καλλιτέρα δι' αὐτοὺς ὑπαρξίς, ἔδει ἀντὶ τοῦ ὕψους καὶ μαρμασματοῦ τοῦ Πेत्रικαίου ἀέρος νὰ ἀναπνέωσιν ἀέρα καθαρῶτερον καὶ ἐν πληρεστέρᾳ τὸν βίον αὐτῶν διέρχωνται γαλήνῃ. Περὶ τούτου, περὶ οὐ οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ σκεφθῇ τῶν προηγουμένων Πατριαρχῶν, ἐσκέφθη Ἰωακείμ ὁ Γ'. μετασχηματίσας τὴν ἐν τῇ εἰρηνικῇ νήσῳ Πρώτῃ ἱεράν τῆς Μεταμορφώσεως μονὴν εἰς Κληρικὸν Γηροκομεῖον, ἐν ᾧ ἐπιφυλάσσεται εἰς τοὺς γηραιοὺς πατέρας καλλιτέρα ὑπαρξίς καὶ ἐν ᾧ ἀνετώτερον δύνανται νὰ διέλθωσι τὰς ὑστάτας τοῦ εὐσεβοῦς αὐτῶν βίου ἡμέρας.

* *

Ἡ ἐντελεστέρα διαρῦμησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῶν σχολῶν τῶν διαφόρων τῆς ἡμετέρας πρωτεύουσας συνοικιῶν ἐπεσπάσατο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν προσοχὴν τοῦ φιλομούσου ἱεράρχου. Ἐπιθυμῶν δὲ ὅπως ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πᾶσαν δυνατὴν βελτίωσιν διώρισε Πατριαρχικὴν

τῶν σχολῶν ἐπόπτην τὸν κ. Χριστόφορον Σαμαρτζίδην, τὸν δημοτικὸν ἐκεῖνον καθηγητὴν, ὅστις συνεννοῖ ἀπαντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ὅσον ἔνεστι ἐπιτυχῇ ἐκπλήρωσιν τῆς σπουδαίας καὶ λεπτῆς ταύτης ἐντολῆς.

* *

Εἰς τὴν πιστὴν τῶν ὑπαρχόντων ἐθνικῶν κανονισμῶν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν ἰδιάζουσαν ὁλως Ἰωακείμ ὁ Γ'. ἠνθόει νὰ παράσχῃ σημασίαν. Τρανοτάτη τούτου ἀπόδειξις ἐστὶν ἡ σταθερὰ αὐτοῦ ἀπόφασις ὅπως ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν μελῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου τηρεῖται ἡ τάξις ἣν ὀρίζει τὸ Πατριαρχικὸν Συνταγμάτιον καὶ ἐκλείψει ὀλοτελῶς ἡ ἀξιόμημπος ἐκεῖνου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀοριστία ἣτις εἰς σπουδαῖον πειρασμὸν ἐνέβαλε τὸ Ὁρθόδοξον πλήρωμα ἐπὶ τῶν τελευταίων Πατριαρχῶν. Ἀδιαφορῶν ὅλως Ἰωακείμ ὁ Γ'. περὶ τῶν πρὸς τὸ ἄτομον αὐτοῦ διαθέσεως τῶν ἀρχιερέων οὐς προσκαλεῖ ὅπως συμμετάσχωσι τῆς Ἱεράς Συνόδου, τηρεῖ περὶ τούτου τὴν ὀρισμένην σειράν, τοῦθ' ὅπερ πάντοτε ἀπέφυγον νὰ πράξωσι, διὰ λόγους εὐνοήτους, οἱ τελευταῖοι Πατριαρχαί.

* *

Τὸ τελευταῖον ἔργον δι' ὃ μεγίστην ἐκ μέρους σύμπαντος τοῦ Ἔθνους τῷ ἀκαμάτῳ τούτῳ ἱεράρχῃ ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη καὶ δι' οὗ Ἰωακείμ ὁ Γ'. συνεπλήρωσε τοὺς ἀγῶνας οὐς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνόδου του δὲν ἔπαυσε καταβάλλων ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀναπτύξεως, ἐστὶν ἀναντιρρήτως ἡ σύστασις τοῦ ἀνωτάτου ἐκεῖνου ἐκπαιδευτικοῦ σωματείου, ὅπερ σπουδαίας πράγματι κέκληται νὰ παράσχῃ εἰς τὸ Ἔθνος ἡμῶν ὑπηρεσίας, τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐκεῖνου σωματείου ἐξ οὗ μέλλει νὰ πηγάζῃ τοῦ λοιποῦ πᾶσα σπουδαία διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν ἡμῶν ἐκπαίδευσιν ἐνέργεια, τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐκεῖνου σωματείου ὅπερ προώρισται νὰ συγκεντρώσῃ τὰς μονομερεῖς ἐκεῖνας τῶν διαφόρων συλλόγων ἐνεργείας δι' ὧν ὁμολογουμένως ἐπ' ἐσχάτων ἐλάχιστα ἐπιτυγχάνοντο ἀποτελέσματα, διὰ τῆς συστάσεως, λέγομεν, τῆς Κεντρικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος.

Ἡ Ἀδελφότης αὕτη ἂν πρόπη νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν πρώτων αὐτῆς ἐνεργειῶν, μεγάλας κέκληται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Ἔθνος ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ἔτι μεῖζον θὰ ἀναπληρώσῃ κενόν. Ἡ ἐπαρχιακὴ ἐκπαίδευσίς παύει τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦ νὰ ᾗ ἀνώμαλος καὶ ρυθμίζῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς ἀνευ προϋπαρχούσης βάσεως καὶ σκοπίμου ἐνεργείας. Τὸ φιλεκπαιδευτικὸν τούτο σωματεῖον ἔσται τοῦ λοιποῦ ὁ μοχλὸς περὶ ὃν θέλει διενεργεῖσθαι ἡ πνευματικὴ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν χειραφέτησις, ὁ κυριώτερος παράγων τῆς ἐπιτελουμένης ἐθνικῆς προόδου. Καὶ τὸ ἔργον τούτο τὸ ὄντως μεγαλεπίβουλον κητόρθωσε νὰ ἐπιτελέσῃ ἐν τῷ μέσῳ τοσοῦτων προσκομμάτων ἅτινα δυστυχῶς παρενεβλήθησαν αὐτῷ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων ἐξ ὧν τὴν σπουδαιότεραν ἔδει νὰ ἀναμμένη συνδρομὴν Ἰωακείμ ὁ Γ'.

* *

Παραλείποντες πλείστας ἄλλας σπουδαίας ἐπίσης πράξεις ἅς διὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε δραστηριότητος Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐπιτέλεσε, σπεύδωμεν νὰ παράσχωμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν ὀλίγας τινας περὶ τοῦ παρελθόντος τοῦ ἐθνοφιλοῦς ἡμῶν Ποιμενάρχου πληροφορίας.

Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐγεννήθη ἐν Βαφεσχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐκ γονέων εὐσεβῶν οἵτινες καὶ ἐφρόντισαν νὰ δώσωσιν αὐτῷ ὅσον ἔνεστι ἐπεμελητην ἀγωγίην. Νεαρός δ' ἔτι τὴν ἡλικίαν ἐχρημάτισεν διάκονος παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ Πογωνιανῆς εὐρισκομένῳ εἰς τὰ ἐν Ρουμανίᾳ μοναστηριακὰ κτήματα. Μετὰ ταῦτα ἐχρημάτισεν ἱεροδιάκονος τοῦ ἐν Βιέννῃ ὀρθοδόξου ναοῦ. Ἐλθὼν εἶτα εἰς Κωνσταντινούπολιν διωρίσθη δευτερεύων τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα Μ. πρωτοσύγγελος. Κατόπιν προεχειρίσθη μητροπολίτης Βάρνης, ἐπὶ ὀλόκληρα ἐνία ἔτη ἐπισπάσας τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν ἀπάντων τοῦ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν ὑπογομένων χριστιανῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ μάλιστα τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Ἰωσήφ ἐπισκεφθεὶς τότε τὴν Βάρνην ἐδήλωσε ἐπανειλημμένως τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι βλέπει τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοσοῦτον ἐπαξίως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐκπροσωπούμενην.

Ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τὰ πολύτιμα αὐτοῦ προσόντα ἀνέθηκεν εἶτα αὐτῷ τὴν πνευματικὴν διοίκησιν μιᾶς τῶν σπουδαιότερων τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ἐπαρχιῶν, τὴν τῆς Θεσσαλονίκης. Ἡ ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἐπαρχίᾳ ἀρχιερατεία τοῦ Ποιμενάρχου τούτου ἀποτελεῖ πράγματι ἀληθῆ δι' αὐτὸν θρόνον. Οἱ ἐπαρχιωταὶ αὐτοῦ δὲν ἠτθάνοντο πλέον διὰ τὸν ἱεράρχην αὐτῶν τοῦτον ἀπλῆν ἀγάπην καὶ σεβασμὸν, ἀλλ' ἐνεφροῦντο ὑπ' ἀληθοῦς δι' αὐτὸν ἐνθουσιασμῷ. Ἡ βαθεῖα ἐκείνη καὶ ἀπερίγραπτος συγκίνησις ὑπ' ἧς κατελήφθησαν πάντες ἀνεξαρτήτου θρησκείματος καὶ ἐθνηγότητος οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ταύτης κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ προσφιλοῦς τούτου αὐτῶν Ποιμενάρχου κατεδείκνυε πληρέστατα τὴν ἐξαιρετικὴν δημοτικότητα ἧς ἡ Α. Π. κατόρθωσε δι' ἑαυτὸν κατὰ τὸ τετραετὲς διάστημα καθ' ὃ διέμενεν ἐν αὐτῇ νὰ δημιουργήσῃ.

Αἱ κυβερνήσεις Αὐστρίας, Τουρκίας, Ἑλλάδος, Ρουμανίας, καὶ Σερβίας ἐκτιμῶσαι τὰ πολύτιμα Ἰωακείμ τοῦ Γ' προσόντα ἀπένειμον αὐτῷ τιμητικὰ παράσημα. Οἱ δὲ ἐνταῦθα τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων προσθεταὶ δὲν ἔλλειψαν ὅσας παρῴσιάθη αὐτοῖς εὐκαιρία νὰ ἐκδηλώσωσι τὸν εὐκρινῆ σεβασμὸν ὃν πρὸς τὸν συνετὸν τοῦτον τῶν Γραικῶν Πατριαρχὴν αἰσθάνονται.

* *

Κλείοντες τὴν σκιαγράφην ταύτην Ἰωακείμ τοῦ Γ', ἣν ὁμολογοῦμεν ὅτι συνεπεία τῆς ἀσθενείας ἡμῶν λίαν ἀτελῶς ἐγράψαμεν, προσθέτομεν ὡς μόνην συμπλήρωσιν ὅτι ἐνώπιον τῶν θαυμασιῶν τούτων πράξεων ἅς Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐπέτελεσε καὶ ἅς ἀνωτέρω διὰ βραχέων ἐξεθέσαμεν, ἅς σιγήσωσι πλέον οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ ἅς ὁμολογήσωσι καὶ οὗτοι μεθ' ἡμῶν ὅτι: Ἰωακείμ ὁ Γ' εἶναι ὁ προσήκων κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας ἀνὴρ, οὗτινος τὸ ὄνομα θέλει ἀναγράψῃ φαεινοῖς γράμμασιν ἡμέλλουσα τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἱστορία.

Ἐν Κων]πόλει τῇ 9 Σεπτεμ. 1880.

Α. ΣΩ. . .

—ο—

Παρέχοντες σήμερον εἰς τὸ ὁμογενὲς δημόσιον τὴν εἰκόνα ἸΩΑΚΕΙΜ τοῦ Γ', τοῦ προσφιλοῦς αὐ-

του εθνάρχου, έθεωρήσαμεν απαραίτητον όπως παράσχωμεν αυτώ επίσης και την εικόνα του γενναίου εκείνου άνδρός, του άνεξαντλήτου εκείνου φιλανθρώπου, του έθνοφιλοῦς τέλους ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ. "Αν ό Ίωακείμ ό Γ". κατώρθωσε διά της πολυτίμου αυτού συνέσεως και εκτάκτου αυτού δραστηριότητος να δώση νέαν εις τό "Εθνος ήμῶν ζωήν, νέαν εις τό έργον της πνευματικής αυτού αναμορφώσεως ώθησιν, αν τό έθνος ήμῶν ένθουσιᾷ σήμεραν και επί μόνη τη του ονόματος αυτού απαγγελία, αναντιροήτως τό θαυμάσιον τούτο αποτέλεσμα οφείλεται κατά μέγα μέρος εις την πολύτιμον σύμπραξιν, εις την γενναίαν άρωγήν ήν από της πρώτης ήμέρας της επί τόν Οικουμενικόν Θρόνον άνόδου αυτού δέν έπαυσε παρέχων αυτώ ό διαπρεπής ούτος όμογενής, πρὸς όν ένθερμος και αίωνία οφείλεται από μέρους σύμπαντος του "Εθνους ήμῶν ευγνωμοσύνη.

Ίωακείμ ό Γ. εῦρεν έν τῷ προσώπῳ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ γενναίαν και ευγενή καρδίαν, εκτακτον πρὸς τό "Εθνος αυτού άφροσύωσιν, αληθή πρὸς επιτέλεσιν έθνοσωτηρίων πράξεων ένθουσιασμόν· από δὲ τῶν άνεκτιμήτων τούτων του κλεινοῦ τούτου όμογενοῦς άρετῶν Ίωακείμ ό Γ. ήρύετο νέαν πάντοτε ίσχύν, νέαν δύναμιν έν τη πραγματοποιήσει τῶν μεγαλεπιβούλων εκείνων σχεδίων, άτινα προύκάλεσαν και προκαλοῦν άπάντων τῶν θαυμασμόν.

Χαράξαντες άλλοτε ήμεῖς αυτοί έν τῷ «Γραφικῷ Κόσμῳ» την σκιαγραφίαν του εις πάντας προσφιλοῦς τούτου όμογενοῦς, περιοριζόμεθα σήμεραν να επαναλάβωμεν ό,τι έγράφομεν έν τη άτελεῖ εκείνη έξεικονίσει του χαρακτῆρος αυτού, όν εκ του σύνεγγυς ήτύχησαμεν να γνωρίσωμεν. « Εἴμεθα βέβαιοι — έλέγομεν — ότι τό όνομα του διαπρεποῦς τούτου όμογενοῦς θέλει αναγράψει χρυσοῖς γράμμασιν έν τοῖς δέλτοις αυτής ή μέλλουσα του έλληνικοῦ έθνους ιστορία· ή δὲ γραφίς του μεταγενεστέρου ιστορικοῦ δέν θά λείψη να γράψη ότι « Όπότε οι έν Τουρκία "Ελληνες διετέλουν εις την άτυχεστέραν της ύπάρξεως αυτών περίοδον, όποτε ή δυστυχία ειχεν άφικθῆ παρ' αυτοῖς εις τό κατακόρυφον αυτής

σημεῖον, ή θεία Πρόνοια ήθέλησεν όπως αναφανῆ έν τῷ μέσω αυτῶν εις φιλόστοργος πατήρ, εις άνεξαντλήτος έν γενναιοδωρίαῖς αδελφός, εις τέλος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ όστις έμόγη νυχθημερόν υπὲρ άνυψώσεως του "Εθνους αυτού εις την προσήκουσαν αυτώ περιωπήν και όστις εις την πραγματοποίησιν του έρου τούτου σκοποῦ δέν έδίστατε να άφιέρωτη άπασαν την ζωήν, άπασαν την περιουσίαν, άπασαν τέλος την ύπαρξιν αυτού. »

Α. Σ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ ΑΙΤΙΩΝ.

Τίνα τὰ παράγοντα τὰς έσωτερικάς δονήσεις της ύδρογειου σφαίρας αίτια, άπερ προσγίγονται ήμῖν πρὸξενά τσοσούτων μεγάλων και φρικαλέων φαινομένων;

Ό διάσημος Άγγλος γαιολόγος κ. Μαλλέτ, αποδίδωσι την αίτιαν αυτών εις τὰς υποθαλασσίους εκρήξεις, ὡν ένεκα τό ύδωρ εισδύει διά τῶν ανοιγομένων υπονόμων μέχρι της πυρίνου επιφανείας της λάθας. Έκ της επαφῆς του ψυχροῦ ύδατος επί της πεπυρακτωμένης λάθας σφοδραί παράγονται εκρήξεις, ὡν αι άντικρούσεις, μεταδιδόμεναι καθ' άπάσας τὰς διευθύνσεις παράγουσι τοὺς σεισμούς.

Ό κ. Μπούλεττ-Σκρόπ παραδέχεται έτέραν θεωρίαν. Μάζαι μεταλλώδεις έντός της σφαίρας εύρισκόμεναι, και ὡς εκ της προσλήψεως άρκετης θερμότητος εκ της έστίας της γῆς και της επαυξήσεως αυτης κατά πολλοὺς βαθμοὺς έξογκόμεναι, παράγουσι διά της διαστολῆς αυτῶν αλληπαλλήλους διαροήσεις εις τοὺς παρακειμένους βράχους συνάμα δὲ και κυματοειδεῖς δονήσεις εις τὰς πλησίον χώρας. Ό κ. Δουμπρέ λέγει ότι εις τὰ αποτελέσματα τῶν σεισμῶν συμβάλλουσι τὰ μάλιστα τὰ τε θαλάσσια και τὰ μετέωρα ύδατα. Παραδέχεται ότι ταῦτα εισδύουσιν εις τὰ μάλλον θερμὰ στρώματα της σφαίρας, οὐ μόνον διά τῶν εκτεταμένων υπονόμων άλλ' έτι και διά της βραδείας διηθήσεως διά μέσου τῶν βράχων ένεκα του πυρώδους και του τριχοειδοῦς αυτῶν επί τούτῳ πειραμάτων ήδυνήθη να αποδείξη, ότι αι διηθήσεις αυται παράγονται και έν περιπτώσει καθ' ήν σφοδραί αντιθλίψεις άπαντῶσι τὰ ύδατα. Πάντες γνωρίζουσιν ότι τὰ ένδότερα του πλανήτου ήμῶν από 12 περίπου λευγῶν της έ-

πιφανείας αυτού, συνίσταται εκ τινος ύγρῆς μάζης, ήτις έστι μίξις διαφόρων μεταλλοειδῶν σωμάτων έν ύγρῳ καταστάσει διατελούντων ὡς εκ της μεγάλης της γῆς θερμότητος· δύναται τις να παραστήσῃ τὸν φλοιὸν της γῆς ὡς άπλήν σχεδίαν επιπλέουσαν, άνευ οὔθενός έτέρου στηρίγματος εκτός της αλληλουχίας τῶν μορίων του ὅλου αυτης, επί πυρίνου ὡκεανῶ. Ό λεπτός οὔτος φλοιός της γῆς πάσχει υπό διαφόρων προσβολῶν προερχομένων ὡς εκ της ταραχώδους κινήσεως της ύγρῆς μάζης, ήν περιβάλλει.

Ό κ. M. Alexis Perrey, σύγχρονος φυσικός, έπειράθη να αποδείξη διά τε τῶν μαθηματικῶν αυτου ύπολογισμῶν ὡς και διά της αντιπαροβολῆς διαφόρων θεωριῶν και παρατηρήσεων, ότι ή έλξις του 'Ηλίου και της Σελήνης, ήτις προξενεῖ επί της επιφανείας της ύδρογειου σφαίρας την παλλίρροϊαν τῶν θαλασσῶν, επιδρᾷ ὡσταύτως και επί της θαλάσσης της έσωτερικῆς ύγρῆς και πεπυρακτωμένης μάζης. Αναπτύσσει δὲ διά της

έλξεως της Σελήνης τὰ παράγοντα τοῦς σεισμοῦς αίτια, άπερ εισί, λέγει, αποτελέσματα του έν τοῖς εγκάτοις της γῆς εύρισκομένου εκ λάθας ὡκεανῶ.

Διά της θεωρίας ταύτης συνάμα εξηγούνται οὐ μόνον τὰ φαινόμενα τῶν σεισμῶν, αλλά και τὰ τῶν ήφαιστειῶν ὄρεων. Πράγματι τὰ σφοδρὰ κύματα του εκ πυρός τούτου ὡκεανῶ διά της ὀρμῆς αυτῶν προσκρούοντα επί της έσωτερικῆς ὄψεως του φλοιῶ της γῆς παράγουσιν εις τὰς παρακειμένας χώρας τοὺς σεισμούς. Αἱ δὲ προσβολαί τῶν κυμάτων τούτων της λάθας, όταν ὡσιν άρκούντως ίσχυραί ὡπως συντρίψωσι τὸν φλοιὸν της γῆς και θέσωσι διά τινος ρήγματος εις άμεσον συγκοινωνίαν την επιφάνειαν της γῆς μετά τῶν ένδοτέρων αυτης δι' οὔ ή λάθα, ήτοι τὰ κύματα της έντός της γῆς θαλάσσης, δύναται να εξέρρηται, σχηματίζουσι τὰ ήφαιστεια λεγόμενα ὄρη.

(εκ του Γαλλικοῦ)

Α. Α. Α.

ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΚΑΠΝΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΩΣΣΙΔΗ ΚΑΙ Σ[ας].

Έν προηγουμένῳ τεύχει του « Γραφικῶ Κόσμου » έθίξαμεν παρεκβατικῶς τό ζήτημα της Έγχωρίου Βιομηχανίας υποδείξαντες διά βραχέων την μεγίστην υποχρέωσιν, τό απαραίτητον καθήκον ὡπερ επιβάλλεται τη ήμετέρῳ Κυβερνήσει ὡπως παντοίως μέσσειν ένθαρρύνῃ και ένισχύῃ έν ταῖς προσπαθείαις αυτῶν τοὺς ξένους ή και έπιτοπίους εργολάβους, οἵτινες άναλαμβάνουσι την έν τη ήμετέρῳ χώρα επιδίωξιν βιομηχανικοῦ τινος έργου προορισμένον να πλουτίσῃ την παραγωγήν του Κράτους άφ' ένός, άφ' έτέρου δὲ να παράσχη εργασίαν εις πλείστας της ήμετέρας χώρας εργατικὰς ύπάρξεις, ὡς συνεπέλα της έλλείψεως τούτου είδους καταστημάτων δεινῆ σήμεραν καταμαστίζει πείνι,

εις άπείρους την τιμιότητα και φιλοπονίαν αυτῶν έμβάλλουσα πειρασμούς.

Έν τούτοις εύρέθησαν άνθρωποι οἵτινες διά παραδειγματικῆς πράγματι έπιμονῆς και δι' εκτάκτου καρτερίας κατορθώσαν να άψηφίσωσι πάντα τὰ παρεμβαλλόμενα αυτοῖς προσκόμματα, να κατισχύσωσι τῶν συστηματικῶν άντενεργειῶν ὡς καλοθεληταί τινες—έξ εκείνων ὡν δυστυχῶς δέν στερεῖται ή πόλις μας — ήθέλησαν να παρεμβάλλωσιν εις τό έργον των και δι' άξιεπαίνου πράγματι φιλοπονίας επιδοθῶσιν εις την άνάπτυσιν και εξαπλωσιν του ειδικῶ εκείνου στοιχείου της έπιτοπίου της χώρας ήμῶν παραγωγῆς οὔτινος την εκμετάλλευσιν άνέλαβον· μεταξὺ δὲ τῶν ὄντως άξιεπαίνων τούτων τῶν προἰόντων της χώρας ήμῶν εκμεταλλευσῶν ὑπέροχον

ἀναντιρρήτως κατέχουσι θέσιν οἱ φιλόπονοι καρτερικοί καὶ ὄντως ἐνεργητικοὶ ἐκεῖνοι Μακεδόνες ἀδελφοί, οἵτινες ἀπὸ τριάκοντα ὀλοκλήρων ἐτῶν δὲν ἔπαυσαν νυχθημερόν τὰς μεγαλειτέρας καταβάλλοντες προσπαθείας πρὸς ὅσον ἔνεστιν ἐντελεστέραν τελειοποίησιν τῆς κατεργασίας τοῦ σπουδαίου ἐκεῖνου εἵδους τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς, οὔτινος τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀνέλαβον· τὸ ὄνομα τῶν ἀξιεπαίων τούτων ἀδελφῶν ἐμάντευσαν βεβαίως οἱ ἀναγνώσται· ἡμεῖθα δὲ βέβαιαι ὅτι τὸ ὄνομα αὐτῶν εὐρίσκειται νῦν εἰς τὰ χεῖλη των· οἱ ρέκται οὗτοι ἀδελφοί εἰσὶν οἱ **ΛΔΕΛΦΟΙ ΣΩΣΣΙΔΑΙ**, οἱ ἐγκριτώτεροι τῶν τῆς Τουρκίας καπνεμπόρων καὶ καπνεργοστασιάρχων.

Φρονοῦμεν ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπὸ τὸ κράτος φθονεῖς ἐναντίον τῶν ἀξιότιμων τούτων καπνεργοστασιάρχων διατελοῦντες προκαταλήψεως δὲν δύνανται νὰ μὴ ὁμολογήσωσιν ὅτι οἱ φιλόπονοι οὗτοι ἀδελφοὶ κατόρθωσαν διὰ τῆς συστάσεως τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, διὰ τῶν παλυκρίθμων καὶ σπουδαίων μέσων ἅτινα διαθέτουσιν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἄλλως αὐτῶν πατρίδα τὴν Μακεδονίαν, νὰ καταστῶσιν οἱ κυριώτεροι τῶν καπνῶν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν κατεργασταί· διὰ δὲ τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς μεγίστης φροντίδος, ἣν πάντοτε δὲν ἔπαυσαν καταβάλλοντες ὅπως ἱκανοποιήσωσι τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολυαριθμῶν αὐτῶν πελατῶν, κατόρθωσαν νὰ προσλάβωσιν ἀληθεῖς τίτλους ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως σύμπαντος οὐ μόνον τοῦ τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀλλὰ — καὶ νομίζομεν ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τοῦτο — καὶ τοῦ τῶν ἐπαρχιῶν δημοσίου. Ἄν δὲ ὑπάρχωσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πλῆθους καπνεργοστασιῶν, οὐδὲν τούτων ἐν τούτοις ἠδυνήθη νὰ προσλάβῃ τὸσαύτην δημοτικότητα, νὰ καταστῇ τοσοῦτον διὰ πάντας τοὺς καπνιστὰς προσφιλές, ὅσον τὸ τῶν **ΛΔΕΛΦΩΝ ΣΩΣΣΙΔΗ**. Λαμβάνοντες δὲ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τὴν πολύτιμον πείραν, τὰ σπουδαιότατα μέσα ἅτινα πρὸς προμήθειαν τῶν ἐκλεκτοτέρων τοῦ καπνοῦ ποιότητων ἐν Μακεδονίᾳ διαθέτουσι καὶ ἐν γένει τὴν ἐξαιρετικὴν εἰδικότητα ἣν ἐπὶ τοῦ εἵδους τούτου οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι κέκτηνται, οὐδὲν διστάζομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἰαδῆποτε καὶ ἂν ὡς τὰ ὄρια τοῦ δεδικοιολογημένου ἄλλως τῶν λοιπῶν τῶν τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης καπνεργοστασιάρχων ἐγώισμου, θὰ θεωρήσωμεν λίαν τολμηρὸν ἐκ μέρους αὐτῶν ὅπως ἀναλάβωσι νὰ ποιήσωσι ἀνταγωνισμὸν πρὸς τὸ Καπνεργοστάσιον τῶν **ΛΔΕΛΦΩΝ ΣΩΣΣΙΔΗ**, τὰ προϊόντα τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἄπαν τὸ δημόσιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξετίμησε καὶ δι' ἄληθῆ δείκνυσι προτιμήσιν.

Ἄπέναντι τῶν πολυειδῶν μόχθων, τῶν ἀπειριγράπτων θυσιῶν ἅς οἱ φιλόπονοι οὗτοι ἀδελφοὶ ὑφίστανται ὅπως ἀναποκρίθωσι πρὸς τὰς πάντοτε βαρείας τῶν πελατῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεις, ἀπέναντι τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν προσπαθειῶν ὅπως διατηρῶσιν ἀκεραίαν τὴν ὑπόληψιν ἣν τοσοῦτον δικαίως τὸ ἐργοστάσιον αὐτῶν ἀπέκτησε καὶ οὐδὲν τὴν ἐκλεκτὴν τῶν καπνῶν αὐτῶν ποιότητα μεταβάλλωσι, νομίζομεν ὅτι καὶ ἡ Ἀυτοκρ. Κυβέρνησις ὀφείλει, ἀπαραίτητος μάλιστα τῇ ἐπιβάλλεται καθήκον, ὅπως παράσχῃ εἰς τοὺς διακεκριμένους τούτους ἐργοστασιάρχους πᾶσαν δυνατὴν ἐνθάρρυνσιν, πᾶσαν ἀρωγὴν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν καὶ εὐρύνσιν τοῦ κύκλου τοῦ ἐργοστασίου των εἰς ἣν πλείονες τῶν 100 ἀπασχολοῦνται ἐργατῶν. Ἄν οἱ κ. Ἀδελφοὶ Σωσσίδαι εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ διατηρῶσιν τοιοῦτον ἐργοστάσιον εἰς Ἑβρωπαϊκὴν τινα χώραν οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι ἡ ἐπιτοπίος κυβέρνησις ἤθελεν ἀμοίψει λίαν γενναίως τοὺς ἀκαμάτους τούτους ἀγῶνας οὓς ἀπαρατηρήτως καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοσοῦτων ἀντενεργειῶν σήμερον ἐν Κωνσταντινουπόλει οὗτοι καταβάλλουσι, πᾶσαι δὲ αἱ ἐπὶ τῆς ἐμψυχώσεως τῆς ἐπιτοπίου βιομηχανίας ἐπιτροπαὶ ἤθελον ἀπονέμει αὐτοῖς τιμητικὰ μετάλλια· δυστυχῶς ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ἐν ἣ τὰ πάντα εἰς τὴν ἀτομικὴν ὀφείλονται πρωτοβουλίαν εἰς ἣν καὶ μόνην καὶ αἱ σπουδαιώτεροι τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπιχειρήσεις τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν ὀφείλουσι, τὸ νὰ ζητῇ τις τοιοῦτου εἵδους ἐνθαρρύνσεις εἶναι ταῦτον ὡσεὶ παραδίδεται εἰς αἰθερίους ὀπτασίας.

Ὅπως δὲ ποτε νομίζομεν ὅτι ἡ ἡμετέρα κυβερνήσις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸ σπουδαῖον, σημαντικὸν χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ τὸ καπνεργοστάσιον τῶν Ἀδελφῶν Σωσσίδη συνεπεῖα τῆς μεγίστης καταναλώσεως τῶν προϊόντων αὐτοῦ παρέχει αὐτῇ, ὀφείλει ὅπως ζωηρότερον καὶ ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἐργοστασίου τούτου ἐπιδείκνυσιν ἐνδιαφέρον.

Γνωρίζομεν ὅτι δὲν θὰ λείψωσι κακεντρεχεῖς τινες οἵτινες ἐκ φθόνου πρὸς τὴν ἀκεραίαν ὑπόληψιν ἣν οὕτως ἐπαξίως τόσον ὡς καπνεργοστασιάρχαι ὅσον καὶ ὡς ἄτομα ἀπολαύωσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πρωτευούσῃ οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι ἀδελφοί, τὰ γραφόμενά μας ταῦτα θὰ θελήσωσι νὰ χαρακτηρίσωσιν ὡς ὑπερβολικὸς ἐπαίνους οὓς ἀπευθύνομεν ἀπὸ σκοποῦ πρὸς αὐτούς ὅπως ὑποκαύσωμεν τὸν ἐγώισμὸν αὐτῶν. Εἰς τοὺς κυρίους τούτου κρίνομεν ἀναγκαῖον ἀπὸ τοῦδε νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ κ. Ἀδελφοὶ Σωσ-

σίδαι ἐλαχίστην ἔχουσι τῶν ἡμετέρων ἐπαίων καὶ συστάσεων ἀνάγκην· τριάκοντα ὀλοκλήρα ἔτη νομίζομεν ὅτι ἤρκεσαν πλέον διὰ τὸ ἡμέτερον δημόσιον ὅπως σχηματίσῃ ἐντελῆ πεποίθησιν περὶ τῆς ὑπερόχου ἀξίας τῶν προϊόντων τοῦ ἐργοστασίου αὐτῶν καὶ τῆς ἀκεραιότητός τοῦ χαρακτῆρός των. Οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι ἐργοστασιάρχαι εἰσὶν ἄλλως ὁμολογουμένως ἐγῆροι τῶν πομποδῶν δημοσιεύσεων καὶ λοιπῶν τοιοῦτου εἵδους ἐπιδείξεων. Ἄν δὲ ἀποφασίσωμεν σήμερον νὰ χαράξωμεν ὀλίγας γραμμάς ἐν τῷ ἡμέτερω περιοδικῷ περὶ τοῦ Καπνεργοστασίου τῶν ἀξιολόγων τούτων ἀδελφῶν, πράττομεν τοῦτο ἐξ ἰδίας ὅπως πρωτοβουλίας καὶ ἐπὶ τῇ εὐκρινεῖ ὅπως προθέσει ὅπως ἐν τῇ ἰδιότητι ἡμῶν ὡς ἐν τῶν περιοδικῶν τῆς Ἀνατολῆς ὀργάνων ἀποδόσωμεν τὸν δίκαιον ἐπαινον εἰς φιλοπόνους ἄνδρας ἐργαζομένους μετὰ θαυμαστῆς φιλοπονίας ὑπὲρ τῆς ἐπιτοπίου βιομηχανίας. Αἰσθανόμεθα δὲ δικαίαν πράγματι ὑπερηφάνειαν διότι οἱ ἄνδρες οὗτοι εἰσὶν συνάμα καὶ καλοὶ ὁμογενεῖς.

καὶ ζῶμεν ἵνα ἐν κλαυθμῷ,
ἐν σπαραγμοῖς, ἐν ὀδυρμῷ
αὐξάνωμεν αἰώνων

τὴν ἱστορίαν τὴν πικρὰν . . .
Ἄλλοίμονον! τὴν νεαρὰν
ζωὴν μου ἐξετάζω
καὶ, μὴ εὐρίσκων ἢ σκιᾶς,
ἢ παντός ὄλθου σποδιάς,
δακρύω καὶ στεναίζω.

Δάκρυα γύνω ψαλμῶδων,
νέος γνωρίσας τὴν ὁδὸν
τῶν ἀκανθῶν καὶ βάτων·
πτηγνὸν πληγμένον τὴν πλευρὰν
μακρὰν ἀφῆκα τὴν χαρὰν
ὥραιων φυλλωμάτων.

Εἰσάκουσόν μου τὴν εὐχὴν
καὶ δός μοι, Πλάστα, τὴν ἰσχὺν
νὰ ὑπομένω ἔτι·
τὸ θάρρος δὸς τῷ μαχητῇ
πονῶν νὰ κατορθώσῃ τι
ἂν δὲν κατώρθωσέ τι!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΑΝΗΣ.

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

ΠΙΚΡΙΑΣ ΩΡΑΙ.

Ἄν ψάλλω σήμερον πικρῶς
ἐγὼ ὁ ἄλλοτε φαιδρὸς,
γελῶεις νεανίας,
ἔχω τὸ πνεῦμα θολερὸν,
ἀκούω στεναγμὸν ἄρῶν,
ἄρῶν ἀπελπισίας.

Οἴμοι! . . . τὸ ρεῦμα θρηνηδεῖ,
οἱ τῶν λειμῶνων μελωδοὶ
θρηνοῦν ἐναρμονίως·
ἢ φύσις ὅλη σκοτερά
ἔπεα λέγει θλιβερά:
« εἶναι βαρὺς ὁ βίος! »

Εἶναι ὁ βίος μας σκηνὴ
ἐκ τῶν τοῦ ἄδου μελανῆ
λύπης μεστῆ καὶ πόνων,

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΕΡΙ ΑΛΕΞΙΒΡΟΧΟΥ.

Μία τῶν περιέργων ἐφευρέσεων, ἅς ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐπενόησεν, ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ ἀλεξιβρόχου, οὔτινος ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ μέχρις ἡμῶν ἱστορία τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπισύρει.

Ὡς δὲ πάντων σχεδὸν τῶν πραγμάτων τὴν ἐφεύρεσιν καὶ ἀνακάλυψιν τοῖς Σίναις ἀποδίδομεν οὕτω καὶ τὴν τοῦ ἀλεξιβρόχου παρὰ τῷ ἔθνει τούτῳ ἀναζητητέον.

Ἄπαντα ὅμως ἀνεξαιρέτως τὰ ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος ἐποίησαντο χρῆσιν τοῦ ἀλεξιβρόχου, ὡς π. χ. οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Πέρσαι καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν εἶχον ἀνάγκην τοῦ ἀλεξιβρόχου, καθότι εἴτε ἔβρεχεν εἴτε μὴ, οὗτοι μετεφέροντο ὑπὸ τῶν δούλων αὐτῶν διὰ φορεῖων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

Ἡ χρῆσις τῶν φορεῖων διαδοθεῖσα καθ' ἅπαντα τὸν τότε γνωστὸν κόσμον καὶ μέχρις ἡμῶν διατηρηθεῖσα ἐπέτρεπε θέσιν ἀλεξιβρόχου, ὅπερ μάλιστα ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἔκτου καὶ δεκάτου ἐβδό-

μου αιώνας ἤρξαντο μεταχειριζόμενοι οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι.

Ἄλλ' ὅμως πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὰ φορεῖα ἢ αἱ κομισταὶ αὐταὶ καθέκλαι ἦσαν ἀποκλειστικῶς προωρισμένοι πρὸς χρῆσιν τῶν πλουσιῶν καὶ τῶν ὑψηλῆς περιουσίας προσώπων· ὁ δὲ πτωχὸς λαὸς ἦτο ἠναγκασμένος νὰ διατρέχη τὰς ὁδοὺς κατὰ τὰς βροχερὰς ἡμέρας καὶ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὰ βιωτικὰ αὐτοῦ ἔργα κατατρυχόμενος ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ραγδαίων βροχῶν καὶ τῆς χιόνος.

Κατὰ τὸν δέκατον ἑβδόμον αἰῶνα ἡ διάδοσις τοῦ ἀλεξιβροχίου φαίνεται ὅτι ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Εὐρώπης ἀναγκαιοτάτη. Ἄλλ' ὁποῖου σχήματος καὶ ὁποίας κατασκευῆς ἀλεξιβροχίου!

Ἔφους μὲν ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου, περιφέρειαι τριῶν καὶ ἡμίσεως μέτρου, βάρους 4 κατ' ἐλάχιστον βαθμῶν λιτρῶν. Τὸ ἀλεξιβροχίου κατασκευάζεται κατ' ἀρχὰς ἐκ κεκρωμένου ὑφάσματος ἐκ χάρτου βερνικωμένου κτλ.

Καίτοι δὲ προσεπάθουν πάντοτε ὅπως καταστήσωσιν αὐτὸ εὐωδέτερον καὶ προσίτον εἰς πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ὀλίγοι ὅμως ἦσαν οἱ κάτοχοι αὐτοῦ, ἐνεκα τῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτων ὑπερόργου αὐτοῦ τιμῆς.

Κατὰ τὸ 1780 τὸ ἀλεξιβροχίου ἔλαβε σχῆμα ἦττον ὀγκῶδες, κατασκευαζόμενον ἐκ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων τῆς Νεαπόλεως τῆς Λαχόρης καὶ τῆς Κασερίνης.

Ἄλλ' ἐὰν ἀρκετὸς παρῆλθε χρόνος ὅπως τὸ ἀλεξιβροχίου τελειοποιήθῃ καὶ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ νῦν εὐρίσκεται, ὅμως τὸ ἐναντίον συνέβη διὰ τὸ ἀλεξήλιον.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα τὸ ἀλεξήλιον κατέστη ἀντικείμενον στολισμοῦ ἐπιζήτητον παρὰ τῷ ὀραίῳ φύλλῳ. Κατασκευαζόμενον ἐκ μετὰ τῆς λευκῆς καὶ μελαίνης, ἦτο πεποικιλμένον διὰ θυσάνων καὶ διαφόρων κεντημάτων περιστόντων διάφορα πρόσωπα καὶ εἰκόνας.

Ἀπὸ τοῦ 1825 ἔτους τὸ ἀλεξιβροχίου ὡς καὶ τὸ ἀλεξήλιον ὄλονεν ἐτελειοποιούντο καὶ ἐλάμβανον σχῆμα διάφορον, σύμφωνον δὲ πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν συρμόν. Ἡ λαβὴ αὐτοῦ ἦτο λεπτή καὶ κομψή.

Κατὰ τὸ 1830 τὸ ἀλεξιβροχίου ἦτο προσίτον εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως πολίτην εὐρωπαϊὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα riffard. Ἡ δὲ τιμὴ αὐτοῦ, ἦτις κατ' ἀρχὰς ἀνήρχετο εἰς τὸ ὑπέροργον ποσὸν τῶν 45 λιρῶν, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ναπολέοντος ὠ-

ρίσθη εἰς 8—7 ἢ καὶ 5 πολλαπλασιαστικῶς ἀναλόγως τοῦ ποιοῦ.

Σήμερον τὸ ἀλεξιβροχίου εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἰς πάντας.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Δ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ.)

ΦΥΡΔΗΝ ΜΥΓΔΗΝ.

Ἐξακολουθοῦσιν εἰσέτι παρ' ἐλπίδα οἱ καλοὶ καιροί, καὶ τὸ φθινόπωρον προσμειδῶ ἡμῖν ἡδέως ὡς ἡ ἀνοιξίς. Αἱ ἐξοχαὶ εἰσὶν ὑποφερταί, διότι αἱ βροχαὶ φαίνονται ἀπὸ τινος λησμονήσασαι ἡμᾶς, ὁ δὲ ἄκαμπος καὶ παγετώδης βορρῆας καθυδεῖ βαθὺν ὕπνον εἰς τὰ χιονώδη παλάτια του, τὰ φρουρούμενα ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῶν ἀνέμων Αἰόλου.

Πλὴν ἀλλοίμονον ἂν ἐξυπνίσῃ!... Ὅποια μὲν μοῖρα περιμένει τὴν ἄχρις ὥρας μειδιῶσαν φύσιν! Κρουερόν καὶ κατάλευκον θέλει περιβληθῆ ἄτῃ σάβανον, τὰ δὲ εἰσέτι ἀνοήτῳ φρατὰ θέλουν ἐνταφιασθῆ ὑπὸ παχὺ στρώμα πάγου.

Ἐν τούτοις τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ἀπερίγραπτον κίνησιν τῆς ἀγορᾶς ἡμῶν; Ὁ Γαλατᾶς, τὸ ἱστορικὸν τοῦτο καὶ ἀρχαῖον προάστειον τοῦ ἐμπορίου, δύναται νὰ ὀνομασθῆ ἐπιτυχῶς ἡ δεξιὰ χεὶρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ κίνησις ἐν αὐτῷ ἐστὶ διηνεκῆς καὶ ἀτελεύτητος, ἡ δὲ σύγχισις καὶ ἡ τύρβη... ἀπερίγραπτος.

Τὰ κεντρικώτερα τοῦ προαστείου τούτου μέρη, καὶ ἰδίως τὰ καταστήματα ἐνθα ἐκτελοῦνται αἱ τῶν συναλλαγμάτων διαπραγματεύσεις καὶ τὰ διάφορα παίζοντα χρεώγραφα, εἰσὶν ἄξια τῶντι ἰδιαιτέρας περιγραφῆς. Ἀρκεῖ νὰ διέλθῃ τις ἐνώπιον τοῦ λεγομένου χρηματιστηρίου τοῦ Χαβιανοῦ, διὰ νὰ πεισθῆ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο κατ' οὐδὲν διαφέρει Βαβυλωνίας. Ἀμφιβάλλομεν ἂν οἱ ἐργάται τῆς πυργοποιίας κατὰ τὴν σύγχισιν τῶν γλωσσῶν ἐξέπεμπον τοιαύτας ἀγρίας κραυγὰς, ὅσων οἱ σημερινοὶ τοῦ χρηματιστηρίου τούτου καλλυβισταί.

Ἄλλ' ἡμεῖς φύγωμεν Μοῦσα, τὸν πολυκίνητον τοῦτον ἀνθρώπινον ἀνεμοστρόβιλον. Παρέλθωμεν τὴν ἐστίαν ἐν ἧ Ὁ Ἑρμῆς, ὁ ἔχων χρυσοῦν βαλάντιον, ἴδρυσε τοὺς βωμούς του. Πνεύσωμεν τὰς αὔρας καὶ τὴν ὄρσον τὴν ποντιάδα, καὶ ἀνταλλάξωμεν τὴν πνιγηρὰν ἀτμοσφαιραν τῶν παλλῶν τοῦ βαμβακίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐμπορευμάτων μὲ τὸν καθαρὸν καὶ ἀπεριόριστον ὀρίζοντα.

Τὸ ἀτμόπλοιο τοῦ Βοσπόρου συρίζει καὶ ἐκπέμπει φλόγας, καπνὸν δὲ μέλαινα ἐξερεύγεται ἐκ τῶν σπλάγγων του. Ἐπιβῶμεν, Μοῦσα, τοῦ φλογεροῦ τούτου Λεβιαθάν, τοῦ μαστίζοντος τὸν ὠκεανὸν μὲ νευρώδεις πτέρυγας καὶ πλανηθῶμεν ὁμοῦ ἐπ' ἀτρυγέτον πόντον.

Τὸ θέαμα ἐπιστέφει ἡ κατὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν Βοσπορείων ρεῖθρων μεγαλοπρεπέστατα ἐπικαθήμενῃ ἱστορικῇ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ἦτις εἰς τὸν θεώμενον μακροθῆν παριστᾷ ἐν τῶν γραφικωτέρων πανοραμάτων. Τὸ κυριώτερον αὐτῆς θέλητρον συνίσταται ἐν τῇ γενικῇ ἀρμονίᾳ, ἦτις προκύπτει ὑπὸ τῶν πολυαριθμῶν ἀνομοίων πραγμάτων τὰ ὁποῖα, συνάμα παρατηρούμενα, παριστῶσιν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐξαισίαν τινὰ καὶ ὄντως ποιητικὴν καλλονὴν. Λοφίσκοι τῶν ὀπίων τὰ κράσπεδα βρέχονται ὑπὸ τοῦ καθαροῦ ρεύματος τῶν γλαυκῶν καὶ διαφανεστάτων ὑδάτων τῆς Προποντιδος· συνεχῆς σειρά μικρῶν ἀκρωτηρίων, κοιλῶν, ὀρμίσκων, ποῦ μὲν καταφύτων, ποῦ δὲ κεκαλυμμένων ὑπὸ κτιρίων διαφόρου ὄψεως, διαφόρου χρωματισμοῦ, ἀπάντων ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πλησίον ἀλλήλων διεσκεδασμένων κατὰ τινὰ τύχην ἴσως ἀνάγκην ἢ ἰδιοτροπίαν κεχρωματισμένων δὲ διὰ τῶν ὠραίων τῆς ἡλίου χρωμάτων καὶ σκιαζομένων πολλοῦ ὑπὸ σκοτεινῶν κυπαρίστων καὶ πιτύων. Εἰς τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο σύμπλεγμα προσθέσατε ἡδὴ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ γόητος ἡλίου ἐπιχνομένην μεγάλην ἀρμονίαν ἐξομαλίζοντος διὰ τῶν ἀκτίνων του τὰ τραχεὰ καὶ ἀνυφοῦντος τὰ ταπεινά, καὶ θέλετε ὁμολογήσει ὅτι οὐδέποτε ὠραιότερον θέαμα ἐπληξε τοὺς ὀφθαλμούς ὑμῶν. Τὸ ἀκρωτήριον μάλιστα ἐκεῖνο τὸ διαχωρίζον τὴν θάλασσαν τῆς Προποντιδος ἀπὸ τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Κεράτειον κόλπον, καὶ ἐφ' οὗ κεῖνται τὰ μεγάλα παλάτια, τὰ ἀνεγερθέντα ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ κατακτητοῦ, ὧν μέρος ἐσχάτως ἐκ κακῆς μοίρας ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός, ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἡ φύσις καὶ ἡ τέχνη ἐφιλοτιμήθησαν νὰ ἀναδείξωσι τὸ θαυμασιώτερον τῆς οἰκουμένης. «Ἐθρίβει τὴν φύσιν, εἶπεν Λαμαρτίνος, ὅστις τολμᾷ νὰ συγκρίνη τι πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ χαρίεσσαν ἐκεῖνην φύσιν!» Καὶ εἶχε κατὰ πάντα δίκαιον.

Ὀλίγον μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ καλλονὴ τῶν κλωβίων καὶ τῶν ἀλσῶν· ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν τὰς ἐν αὐτοῖς διαιτωμένας περιστερὰς καὶ ἀηδόνας.

Τίς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι ἀνάλογος τῆς φυσικῆς καλλονῆς ἐν τοῖς ἄλλοις τούτοις παραδείσοις δὲν εἶναι ἡ σωματικὴ καλλονὴ τῶν

διαιτωμένων ἐν αὐτοῖς νυμφῶν; τὸ κάλλος τῶν ὄντι ἔχει στημένον τὸν θρόνον του εἰς τὸν καθ' ὅλην τὴν ἐκδοχὴν τῆς λέξεως χαρίεντα Βόσπορον. Πανταχοῦ καλλοναί προσμειδῶσιν αὐτῷ, παντοῦ, ὅπου ἤθελε ρίψει ἅπαξ τοὺς ὀφθαλμούς, δὲν θέλει νὰ ἀποστρέψῃ αὐτοὺς ἐπ' ἄλλου ἀντικειμένου. Παντοῦ μαγεῖα, παντοῦ γοητεία!

Ἄλλ' αἱ Βοσπορίδες Νύμφαι, ἐκτὸς τῆς καλλονῆς, κέκτηνται, καὶ τὰ προσόντα τῆς σεμνότητος καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς· δεσμεύουσι μὲν διὰ τοῦ ἐπαγωγῶ αὐτῶν τοὺς λάτραις τῶν, οὐχ' ἦττον ὅμως ἐν ἀνάγκῃ ἠξέουρον πῶς νὰ ἀντιτάττωσιν ἀνυπερέδλητον τεῖχος κατὰ τῶν προπετειῶν αὐτῶν.

Ναί! ἀνεξήγητον, διότι οὐδὲν δυσληπτότερον καὶ παραδοξότερον τῆς καρδίας τῆς γυναικός. Οἱ φιλόσοφοι ὄλων τῶν ἐποχῶν κατέγινον εἰς τὴν θεωρίαν πολλῶν παραλογισμῶν, (καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν των μόνον τούτων,) ὅλως δευτερευόντων, οὐδόλως δὲ ἠθέλησαν νὰ ἀφιερῶσιν τὰς παρατηρήσεις των εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὀργάνου τούτου, τοῦ ἐκ περιαγωγῆς τόσον πλουσίου ἐνταυτῷ καὶ τόσον πτωχοῦ, τόσον τρυφεροῦ καὶ τόσον σκληροῦ, τόσον δυστρόπου καὶ τόσον ταπεινοῦ, τόσον ὑπερηφάνου καὶ τόσον δεσποτικοῦ, καὶ τέλος πάντων τόσον θελκτικοῦ — τῆς καρδίας, λέγομεν, τῆς γυναικός.

Ἡ καρδία τῆς γυναικός, λέγει ὁ Βύρων, εἶνε μέρος τοῦ οὐρανοῦ πεσὸν ἐπὶ τῆς γῆς· διὸ καὶ αὐτὴ, ὡς τὸ στερέωμα, μεταβάλλεται νύκτα τε καὶ ἡμέραν. Καὶ τῶντι πλήθος φαινομένων, τὰ ὁποῖα οἱ στρυφνοὶ νόες, οἱ τὴν ἀπότομον ἀλήθειαν ἐπιζητοῦντες, τολμῶσιν ἰδιοτροπίαις νὰ ἀποκαλῶσιν, καταπολιορκῶσιν τὴν γυναικείαν καρδίαν. Διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φραγκίσκος Α' ἐπανελάμβανεν ἀθαδῶς τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο περὶ γυναικός δίστιχον.

Συγὰ ἡ δέσπω φρόνημα ἀλλάσει καὶ νοθεύει
καὶ λίαν ἄφρων ὁ ἀνὴρ, ὅστις αὐτὴν πιστεύει!

Πλὴν συγχωρηθῆτω καὶ αὐτῆς ἡ οὐδόλως κεντρεγῆς αὐτὴ παρέκβασις ἡμῶν περὶ γυναικός. Ἀπεδείχθη ὅτι οἱ μᾶλλον ἀγαπήσαντες τὰς γυναικὰς ἐγένοντο καὶ οἱ μικρότεροι αὐτῶν κατήγοροι, κατὰ τὸ ἂν ἄ γ α π ᾶ π α ἰ δ ε ὑ ε ι. Ὡ! ἀντιφάσεις ὄχι ποιητικαὶ ἀλλ' ἀνθρώπινα! καὶ διατὶ τοῦτο; διότι αὐτῆς των μάλιστα ἡ ἄγαν ἀγάπη ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὸν Πυριφλεγέθοντα τοῦ τρόμου καὶ τοῦ φόβου· διότι, μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ γυνὴ ἀγαπωμένη πολλὴν ἀπαιτεῖ λεπτότητα καὶ τέχνην.

Ἡ κοινωνία ἡμῶν σήμερον ὑπὲρ ποτε παριστᾷ τὸ γελοῖον θέαμα τοῦ γάμου τοῦ Κουτρούλη. Πανταχοῦ ἀντιθέσεις, γελοῖαί, πολλάκις, πανταχοῦ διασταυρούμενα συμφέροντα, παντοῦ τέλος

ὀχλοβοή καὶ ταραχὴ καὶ σύγχυσις,
ὅσων τῆς τρελλῆς τὰ ξεπέλεκτα μαλλιά,
καὶ ὅλα διὰ τίποτε. . . .

Ἐάν ἐκ μικρῶν δὲν προήρχοντο πολλάκις μεγάλα δυστυχήματα, τὸ ἀνθρώπινον γένος δὲν ἤθελεν ὑποπέσει εἰς τὴν σημερινὴν ἀμαρτωλὸν καὶ ἀθλίαν κατάστασιν του ἐξ αἰτίας ἐνὸς μήλου, τὸ ὅποιον ἔφαγεν ἡ κυρία Εὐα.

Πρό τινας ὁ Κ. Α. . . . καὶ ἡ Κ. . . . Σ. . . . συνενωθέντες διὰ τοῦ γάμου, διῆγον βίον πλήρη τρυφερότητος καὶ αὐτόχρομα μεστὸν μέλιτος. Ἀλλὰ φεῦ! ὁ Σατανᾶς, ὅστις ἐφθόνησε τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πρωτοπλάστων, ἐφθόνησε καὶ τὴν τοῦ ὠραίου τούτου ζεύγους.

Ἐνῶ πρωῖαν τινὰ τοῦ παρελθόντος μηνὸς συμπαρακᾶθητο εἰς τὸ πρόγευμα, εὐτυχεῖς ὡς δύο τρυγόνες μόλις οἰκοδομήσασαι τὰς φωλεὰς των, ἐνῶ, λέγω, γλυκυθύμως ἀπερρόφων τὸν ἡδονικὸν νι φ ο κ ο ζ ω μ ο ν ἐν τῇ οἰκογενειακῇ αὐτῶν μακαριότητι, ὁ ὀφθαλμὸς ἐκατέρου αὐτῶν παρετήρησε μόλις καὶ στιγμιαίως μέλαν τι, διελθὼν τὸν θάλαμον ἀστραπηδὸν ἐκ τῆς γωνίας τῆς ἐστίας μέχρι τῆς θύρας τοῦ θαλάμου. Πάραυτα δ' ἀνεδόθησαν ἀμφοτέροι συγχρόνως.

— "ὦ! ἰδὲ ἓνα ποντικᾶκι!

— "ὦ! ἰδὲ τὸ μαῦρο γατάκι!

— "Ὅχι· ποντικός ἦτο, φιλάτη μου.

— Καλὲ, τί λέγετε; ἦτο γάτα.

— Ναί, ἐγὼ τὸ παρετήρησα καλὰ· εἶμαι βέβαιος ὅτι ἦτο ποντικός.

— Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τὸ εἶδα, φίλε μου· ἦτο γατάκι μαῦρον ὡς ποντικός.

— Φίλη μου, σὲ λέγω ὅτι ἦτο ποντικός.

— Καὶ ἐγὼ σὲ λέγω ὅτι ἦτο γάτα.

— "Ὅχι· ποντικός!

— "Ὅχι· γάτα!

— Ποντικός!

— Γάτα!

Οὕτω δὲ ἐξηκολούθει τὸ τρυφερὸν ζεῦγος ὑψούμενον ἐπὶ μᾶλλον εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς φωνῆς, ἀπὸ τῆς νήτης μέχρι τῆς ὑπάτης.

Ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Α. . . . κατέστη παράφορος ἐκ τῆς ἐπιμονῆς του, ἡ δὲ Κ. Σ. . . . ἤρχισε νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ σύνθημα ὄπλον τῆς γυναικειᾶς ἀδυναμίας, τὰ δάκρυα· ὥστε κλαίουσα ἔλεγεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ζήσει μετ' τοιοῦτον θηρίον, καί, λαβοῦσα ὅτι εἶχεν, ἐπέστρεψεν εἰς

τοῦ πατρὸς τῆς. Ὁ δὲ ταλαίπωρος Κ. Α. . . . ἔμεινεν ἐρημὸς καὶ σκοτεινός, ἐρημὸς καὶ ἐγκαταλειμμένος· ἀλλ' ἦτο ἀνὴρ, καί, κηδόμενος τῆς ὑπολήψεως αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ μὴ νικηθῇ ἀπὸ ἐν γυναικάριον· διὸ καὶ τὸ ἔκαμεν ἐξ ἑω ο ὕ, κατὰ τὴν παροιμίαν.

Ἀλλὰ πολλαὶ παρῆλθον ἐβδομάδες· χωρὶς ἐκᾶτερον τῶν μερῶν νὰ ὑποχωρήσῃ, ἕως οὐ μαθόντες οἱ φίλοι ἀμφοτέρων τὴν ἀνόητον αἰτίαν τοῦ χωρισμοῦ των, μετεχειρίσθησαν ὅλην τὴν ρητορικὴν αὐτῶν, καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας κατώρθωσαν νὰ ἐνώσωσιν αὐτοὺς πάλιν.

Καὶ ἤδη εὐρέθησαν πάλιν συγκαθήμενοι παρὰ τὴν αὐτὴν τράπεζαν καὶ βλέποντες ἀλλήλους μετὰ βλέμμα πλήρες συζυγικῆς στοργῆς. Δὲν ἠδύναντο δὲ νὰ μὴ ἐνθυμηθῶσι τὴν πρώτην ἀνόητον ἀφορμὴν τῆς ἐριδῶς των, χωρὶς νὰ γελάτωσιν.

— "Ἐ! φίλη μου εἶπεν ὁ θυμωτερῆς συζυγος· ὑπῆρξε ποτὲ εἰς τὸν κόσμον τοιαυτὴ ἀνόητος αἰτία ἐριδος, ὡς ἡ τοῦ ποντικῶ ἐκείνου;

— Ἐλησμόνησας, φίλτατέ μοι, ὅτι ἦτο γάτα!

— "Ὅχι· ψυχὴ μου ποντικός ἦτο.

— Καὶ πῶς! μήπως τὰ μάτια μου δὲν βλέπουν; τὸ εἶδα σᾶς λέγω ὀφθαλμοφανῶς ὅτι ἦτο γάτα.

— Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἶδα ὅτι ἦτο ποντικός.

— Σᾶς λέγω ὅτι ἦτο γάτα!

— Σᾶς λέγω ὅτι ἦτο ποντικός!

— Γάτα! γάτα! γάτα!

Καὶ οὕτω πάλιν ἐριδες χεῖρονες ἢ πρότερον, καὶ πάλιν δάκρυα καὶ λειποθυμίαι, καὶ αὐθις ἡ Κυρία κατέφυγεν εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν διὰ τελευταίαν ἴσως πλέον φοράν.

Ἀπευχόμεθα τὴν διὰ τοῦ διαζυγίου θεραπείαν τῆς παραλόγου ἐπιμονῆς τοῦ καλοῦ τούτου ζεύγους.

*
**

Μέθυσός τις ἔκαμνε ποτε εἰς τὸν πνευματικὸν του, ἐπιπλήττοντα αὐτὸν διὰ τὴν εἰς τὸ πίνειν ὑπέμετρον κλίσιν του, τὸν ἐξῆς συλλογισμόν. «Πάτερ μου, πειθόμενος εἰς τοὺς λόγους τοῦ Δαβὶδ, διατεινομένου ὅτι ὁ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου, ἐξάγω ὅτι ὁ καλὸς οἶνος κάμνει καλὸν αἷμα, τὸ καλὸν αἷμα φέρει τὴν καλὴν διάθεσιν, ἡ καλὴ διάθεσις γεννᾷ τοὺς ὀρθοὺς συλλογισμοὺς, οἱ ὀρθοὶ συλλογισμοὶ παράγουσι τὰ καλὰ ἔργα, τὰ δὲ καλὰ ἔργα φέρουν τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν· ὥστε ὁ καλὸς οἶνος εἶνε ἡ πηγὴ ὄλων τῶν ἀγαθῶν. — "Ἄς ἦνε οὕτω τέκνον μου!» εἶπεν ὁ καλὸς ποιμὴν.